

Tudengileht

Estonian Business School

Mai

EBSi sõltumatu ajaleht

2004

ESTONIAN BUSINESS SCHOOL

Ilmub 1995. aastast alates
2003/2004 õppeaasta
NR. 1 — MAI

Hea uudis, halb uudis...

Tudengilehe (TL) toimetusel on oma lugejatele üks hea uudis ja üks halb uudis. Hea uudis on, et käesolev leht on meie lugejatele täiesti tasuta! Lehe tegemisel ei ole kasutatud EBSi üliõpilasmavalitsuse ressursse, millesse me kõik õppemaksu näol oma panuse oleme andnud; leht valmis toimetuse liikmete vabatahtliku ja tasuta töö tulemusel ning isikliku rahakoti abil.

Halb uudis on aga, et praktiliselt kogu senine TL toimetuse oli sunnitud EBSi tudengite ametliku häälekandja maha jätma ning valima tudengite huvide ja õiguste kaitseks radikaalsema lähenemise, mida illustreerib käesolev number. Nüüd kõigest lähemalt.

Jõuvõtted Tudengilehe kallal

13. aprillil toimus EBSi üliõpilasesinduse koosolek, kus muude teemade hulgas arutati ka TL peatoimetaja tagandamise küsimust.

Kuigi tagandamisaotlus oli valmis vähemalt nädal enne koosoleku toimumist, kuulis TL sellest alles sama päeva hommikul, mis ei andnud aega isegi kaitsekõnet ette valmistada. 8 poolt ja 1 erapooletu häälega tagandati peatoimetaja ametist. Teatavasti moodustavad esinduse kursusevanemad, kellest oli kohal 9, ehkki tegelikult on EBSis kursusi mitu korda rohkem. Eesti Kõrgema Kommertsikooli üliõpi-

laskonna põhikirja p. 35 ütleb: "Üliõpilasesindus on otsustusvõimeline, kui koosolekul on esindatud üle poole Üliõpilasesinduse koosseisust." Seega oli tagandamisotsus õigustühine.

Miks tagandamine toimus?

Märtsikuu TL numbri tagakaanel ilmusid fotod EBSi Talvapäevadest, millel oli mõningaid tudengeid kujutatud (nagu väitis OV esimees Anto Liivat) "mitte kõige paremas valguses". Vähesed üliõpilased said kõnealust lehte näha, kuna OV konfiskeeris selle otse trükikojas ning lasi hävitada. Lisaks heitis OV toimetusele ette xx. märtsi Eesti Ekspressis ilmunud uudist, mis kajastas Tudengilehe numbrite likvideerimist ja hävitamist ning mõlema osapoole seisukohti. OV esimees kuulutas, et on kaotanud usalduse TL peatoimetaja vastu ega suuda temaga enam koostööd teha.

Sellest, mis edasi juhtus

Järgmisena kuulutati ebsikas.ebs.ee portaalis välja konkurss TL peatoimetaja kohusetäitja ametikohale. Kandidateerimiseks anti aega kolm tööpäeva ning kuskil mujal kuulutus ei ilmunud, mille tulemusel jäid paljud huvitatud infost ilma. Konkursist võttis osa kaks inimest, mõlemad TL toimetuse liikmed. Üks neist oli toimetusesiseselt silma paistnud ebaeetilise käitumise ning huvipuuduse poolest, kuid oli ja

on väga heades suhetes EBSi üliõpilasmavalitsuse juhtidega. Samuti on ta teatanud, et peab EBSi mainekujundust TL tähtsaimaks ülesandeks, mille nimel võib järele anda tudengite vajadusti puudutavas.

Teist kandidatuuri toetas kogu senine toimetuse ning hulk professionaale väljastpoolt EBSi. Konkursi võitis esimene. Sellele järgnesid sanktsioonid: ette teatamata vahetati paroolid aadressidel ajaleht@ebs.ee, toimetaja@ebs.ee ning mikrofon@ebs.ee. Uus peatoimetaja luges seniste kasutajate isiklikku kirjavahetust ning kasutas võimalust toimetuse liikmete mustamiseks. Kõik toimetuse liikmete püüded OV või kooli juhtkonnalt selgitusi saada ning olukorda lahendada jooksid ummikusse.

Ebaeetiline ja lubamatu

Tudengilehe toimetuse on veendunud, et suudab välja anda EBSi üliõpilastele vajalikku lehte ning on seda ülesannet senini hästi täitnud. OV senist käitumist loeme eetikanormidega vastuolus olevaks. Peame tekkinud olukorda lubamatuks ja leiame, et meie kohus on kaastudengeid informeerida ning jätkata nende huvide teenimist ka sel juhul, kui me peame seda jätkuvalt tegema ilma igasuguse EBSi-poolse abita.

EBSi tudengite sõltumatu lehe toimetuse

Esindus küsis tudengite arvamust

Maarika Stroo

maarika3@hotmail.com

Sel semestril oli üliõpilastel võimalus anda oma panus tudengielu arendamisesse, vastates EBSi Üliõpilasesinduse korraldatud küsitlusele. Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja hetkeiseis ning saada suuniseid tulevikuks.

Kokku küsitleti 199 tudengit kõigest õppevormidest, kellest lõviosa ehk 90% moodustasid bakalaureuseõppe ning 60% õhtuõppe tudengid. EBSi iseloomustab fakt, et kooli kõrvalt töötab tervelt kolm neljandikku tudengitest, milline näitaja on suur ka päevase õppevormi puhul.

Väga oluliseks pidasid vastajad, et üliõpilasesindus lahendaks tudengite igapäevaprobleeme, esindaks üliõpilaste huve ja arvamust kooli senatis, jagaks infot tudengielu sündmuste kohta, looks soodustingimustel sportimisvõimalusi, vahendaks ettevõtete tööpakumisi ning esindaks EBSi avalikel üritustel.

Kas kursusevanemad täidavad oma ülesandeid?

Ehkki huvi esinduse tegemiste vastu on suur, ei olnud 37% kü-

sitletutest teadlikud, kas neil on olemas kursusevanem, kusjuures teadmatus oli kõrgem vanemate kursuste üliõpilaste puhul; 10% väitis, et kursusevanem puudub üldse. Küsimuses, kuidas üliõpilasesindust valima peaks, jagunesid hääled kaheks: pooled vastanutest pooldasid otsevalimisi kõigi tudengite osavõtul ning ülejäänud pidasid õigeks, et otsuse langetavad kursuse arvamusest lähtuvad kursusevanemad.

Informatsiooni leiavad tudengid peamiselt ÖISist, e-posti kaudu ning kaastudengitelt; kõige vähem saadakse infot kursusevanematelt.

Üle poole EBSi üliõpilastest on nõus kaasa lööma üliõpilaselu ja ürituste korraldamisel, osalema motiveerivad eelkõige koolitusvõimalused ning tutvuste sõlmimine.

Soodustusi peavad saama tublid õppijad

Tudengite arvates peaksid õppemaksusoodustust saama eelkõige parimate õpitulemustega tudengid (75% vastanutest), samuti majanduslike raskuste puhul ning akadeemiliselt võimekad üliõpilased. Vaid 9% pooldas mõtet, et stipendiume tuleb jagada sportlastele.

Tudengid on oma arvamuse öelnud ning jääb vaid oodata, kuidas küsitluse tulemused praktikas rakendamist leiavad. FOTO: arhiiv

82% küsitletutest toetas ideed ebsikate oma infoportaalist, mis nüüdseks juba loodud on (<http://ebsikas.ebs.ee>). Ligi kolmveerand vastajatest leidis, et tudengkonna ühtsuse sümboliks võiks olla sõrmus, pooldati ka lipsunõela ja salli. 41% taunis suitsetamist ülikooli õppehoone sissepääsude juures.

EBSi maja pakutud võimaluste ning õppeosakonna töö-

ga oli rahul enamik küsitluses osalenutest.

Uuringu tulemused näitavad, et tudengid ootavad üliõpilasmavalitsuselt konkreetseid samme: kaasata esinduste tegemistesse enam aktiivseid üliõpilasi, selgitada kursusevanemate ülesandeid, leida viis ühtekuuluvustunde tõstmiseks ning kindlustada info jõudmine iga tudengini.

Laienev Euroopa pakub noortele võimalusi

Mõned päevad enne Eesti liitumist ELga korraldab Tallinna Noorte Kommertsikoda arvamusseminari, kus teavitati noori Euroopas pakutavatest võimalustest, kuid hoiatati ka riskide eest. Oma kogemusi ja nõuandeid jagasid Rein Kilk, Marko Pomerants, Ilmar Raag ja teised.

Loe lk 4-5

"Aitab unistamisest"

Sellenimelise investeerimismängu korraldavad noortele koostöös portal 2Day.ee, EBS, HEX Tallinn ja Eesti Ühispank. Mängitakse virtuaalkeskonnas ning see põhineb tehingutel Tallinna Börsil kaubeldavate aktsiatega. Tegemist on mänguga, mille kõik osavõtjad lahkuvad mängust oluliselt targematena kui enne.

Loe lk 6

Promillion — mäng tudengite moodi

Aprillis aset leidnud tudengite kevadpäevade raames korraldasid EBSi Tudengilehe aktiivsemad liikmed kõigile soovijatele viktoriini suurepäraste auhindadega. Mäng osutus väga populaarseks ning korraldajad selgitavad, mis põhjusel.

Loe lk 6

Töö ja haridus — kuidas edasi?

Kontaktmess Võti Tulevikku esitles tänastele tudengitele nende tulevase tööandjaid ja vastupidi. Samuti edastati osalejatele praktilist infot töö- ja õppimisvõimaluste leidmise kohta, kuidas koos konkurentsivõimelist Cvd ja palju muud.

Loe lk 8-9

Uue Euroopa probleemid

Meie inglise keeles suhtlevad kaastudengid ning kõik huvitatud saavad lugeda arutlusi ühinenud Euroopat puudutavatel põletavatel teemadel. Milliseks hindavad erinevad eksperdid Euroopa tänast olukorda ning kuidas minna edasi?

Loe lk 10-11

"Äri" — kapitalismi varjukülg

Tallinna Linnateatri uuslavastusest "Äri" võite lugeda kultuurisoovituse rubriigis — kas ja kui palju saab tömmata paralleele Eesti tänapäevaga, samuti heidame pilgu näidendi autorile David Mametile ning tema loomingule.

Loe lk 14

Stipendiumide mahtu suurendatakse

Lähiajal planeerib EBS üliõpilastele jagatavate õppemaksusoodustuste mahtu kahekordistada. Anname ülevaate sellest, milliseid stipendiume on praegu EBSis võimalik taotleda ning vestleme mõnede stipendiaatidega.

Loe lk 15-16

Juhtkiri

Selle numbriga tähistame me sajan-di olulisimat sündmust, Euroopa Liidu laienemist. Ühel hiljuti toimunud seminaril tsiteeris tuntud äri-meest Rein Kilk kunagise EKP KK esimese sekretäri Karl Vaino sõnu: "Me elame erakordselt huvitava ajal, seltsimehed!". Eesti esikommunistil oli õigus tollal ning tema sõnad kehtivad nüüdki. Tähistasime äsja Euroopa Liidu liikmeks saamist, mis kahtlemata avardab võimalusi ja väljavaateid — ainult et täna ei tea me ikkagi, mida see päriselt tähendab, mida tulevik endaga kaasa toob. Üliõpilase jaoks on vast suurim muutus, et nüüdsest avaneb oluliselt lihtsam pääs Euroopa kõrgkoolidesse. Selle tähtsust ei saa kuidagi üle hinnata.

Juba üksnes minu elu jooksul on aset leidnud tohutud muutused. Mäletan lapsepõlvest Brežnevi lõputuid kõnesid. Mäletan, milline sündmus see oli, kui ETV esimest korda Vremja üle kandmata jättis. Kuidas me kuulasime raadiost Loomingu-liste Liitude pleenumit, kuidas tormati Teletorni tankide eest kaitsma ja seisti Balti ketis. See oli ideaalide ja unistuste aeg. Järgnes kainenemine: inflatsioon, talongid, mõnede poliitikute halvasti varjatud katsed rahvaga manipuleerida. Mee-nub, kui pettunud olid mu vanemad, kui rahvas järjekordselt Toompeale riiki kaitsma kutsuti, ehkki tegelik eesmärk oli järjekordne "laulupidu" korraldada. Siis tuli varakapitalism, mis paljudelt võttis igasugused ideaalid. Kui rahvas vabaduse nimel kartulikoori süüa lubas, ei osanud vist keegi päriselt ette näha, et üks osa rahvast sööbki edaspidi koori ja teine kartuleid.

Vaevalt meid praegu midagi sel-list ootab, ehkki hoiatatakse hinna-tõusu ja otsustusvabaduse piirami-se eest. Kui Eesti Vabariik oli kaua-igatsetud unistus, siis Euroopa Liit on pigem pragmaatiline otsus. Ül-latuse tuleb aga kindlasti.

Ja üllatustest veel. Pean ütleva, et mulle ei ole kunagi meeldinud koolis käia. Kui ma 1984. aastal esimese klassi läksin, oli sügav nõukogu-de aeg, perestroika polnud veel alanud ning kool oli vaimu muserdav koht, kus ei olnud põrmugi hea olla. Ilmselt lükkasin ka kõrgkooli astu-mist kaua edasi just seetõttu, et ei suutnud taluda mõtet järjekordselt samasuguse kadalipu läbimisest.

Esimene kursus on nüüd pea-aegu selja taga ja üllatus-üllatus, esimest korda elus tunnen õppimi-sest ja kooliskäimisest naudingut. Küllap on see vaba ühiskonna vili; mul on igatahes ääretult hea meel, et võin sellest osa saada. EBSil on palju häid külgi, kusjuures suhtumi-ne üliõpilastesse on neist üks pari-maid. On häid ja väga häid õppe-jõude; on ka nõrgemaid, ent paku-tava haridusega olen mina seniste kogemuste põhjal enamgi kui rahul.

Ka meie Tudengilehes oleme orienteeritud kaastudengitele. Pöör-duge oma rõõmude ja muredega julgesti meie poole, sest just teie olete need, kellele me lehte teeme.

Karin Laur

Tsitaadid

"Rahvas, kes väärtustab oma privileege põhimõtetest enam, kaotab varsti mõle-mad."

- Dwight D. Eisenhower

***

"Lõpuks ei mäleta me mitte vaenlaste sõnu, vaid sõprade vaikimist."

- Martin Luther King

***

"Üheks läheneva närvivapustuse tunde-märgiks on arvamine, et sinu töö on tohu-tult tähtis."

- Bertrand Russell

***

"Äril põhinev sõprus on etem kui sõprusel põhinev äri."

- John D. Rockefeller

***

"Täius ei ole saavutatud mitte siis, kui pole enam midagi lisada, vaid siis, kui pole enam midagi ära võtta."

- Antoine de Saint-Exupery

***

"Takistused on need hirmuäratavad asjad, mida näed siis, kui tõstad silmad eesmär-gilt."

- Henry Ford

***

"Ära kunagi sega oma vaenlast, kui ta on viga tegemas."

- Napoleon Bonaparte

***

"Tuntuse juures on tore see, et kui sa ini-mesi tüütad, arvavad nad, et viga on neis."

- Henry Kissinger

***

"Mida rohkem ma töötan, seda enam pais-tab mul õnne olevat."

- Thomas Jefferson

***

"Meil on anne end tõe eest kaitsta."

- Friedrich Nietzsche

***

"Võimet asju selgelt näha nimetavad sa-geli künismiks need, kel see puudub."

- George Bernard Shaw

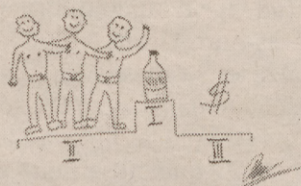
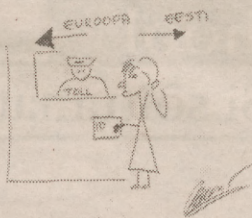
***

"Ma pooldan ideed, et ohtlikke relvi ei tohi lasta sattuda lollide kättesse. Alustame kir-jutusmasinatest."

- Frank Lloyd Wright

***

Tudengi vihikuservalt

"Kui laenad ühelt, on see plagiaat; laena kahelt ning seda nimetatakse uurimuseks."

- Wilson Mizner

***

"Jumal on komödiant, mängimas publiku-le, kes ei julge naerda."

- Voltaire

***

"Ma ei ebaõnnestunud. Avastasin just 10000 moodust, mis ei toimi."

- Thomas Alva Edison

***

"Ilmas on sedavõrd näljaseid inimesi, et Jumal saab neile ilmuda vaid leiva kujul."

- Mahatma Gandhi

***

"Tõde läbib alati kolm faasi. Esmalt seda naeruvääristatakse, teiseks piüütakse vägi-si ümber lükata ning viimaks võetakse seda täie enesestmõistetavusega."

- Arthur Schopenhauer

***

"Edu saavutavad enamasti need, kes on liiga hõivatud, et seda otsida."

- Henry David Thoreau

***

"Enamik inimesi ennemini sureksid kui hakkaksid mõtlema. Tegelikult just nii nad teevadki."

- Bertrand Russell

Exploring the possibilities of Europe

With Estonia a full member of the European Union we thought it would be an excellent opportunity to explore some of the many possibilities students have in Europe.

Before the all-important date of May 1st came around students both present and future gathered at a conference organized to introduce Estonian students to all the possibilities available to them. While some speakers focused on the similarities with the middle of the 1980s, others spoke about letting Europe get used to Estonians and other Easter Europeans. Of course some people couldn't resist the temptation to talk about their adventures in Europe while government official tried to emphasize the necessity of returning to Estonia.

Meanwhile, the Youth Chamber of Tallinn organized a whole series of lectures, seminars, and courses for those interested in pursuing European opportunities. The Youth Chamber is also constantly looking for new members interested in promoting business ties and opportunities.

As an additional bonus we introduce two Internet sites that could be of great use for those, who wish to work or study in Europe.

Investing is just a Game

2Day.ee in association with EBS, Finnish stock market HEX and Ühispank started an investing game to introduce students as well as other interested people to the workings of the stock market.

Before participants were given 2500 Euro in virtual money they were introduced to some of the basics of investing through a day of lectures by some of the best experts in the field. Even though participation was lighter than expected, one of the organizers, EBS student Märt Aro, was sure that next year the event would be bigger and better.

Movie Madness

Culture comes in many forms and one of them just happens to theater. This time we take a look at the work of David Mamet, an American playwright, screenwriter, and director with a reputation for gritty dialogue and morally conflicted characters.

We also take a look at one of his plays, American Buffalo, which is currently on stage in Linnateater Theater. A great cast and an excellent atmosphere make this a must see for all... who speak Estonian and consider themselves "business people".

Also in this issue...

Should EBS have an alcohol policy? Should student newspapers be censored and their editors fired for reporting the truth even if it's not pretty? And an EBS icon, Mihkel Mikrofon, takes one last critical look at EBS student government before his final exit — stage left!

This and much more...all in Estonian, if we are allowed to print it.

Toimetus

Peatoimetaja: Karin Laur

Vanemtoimetaja: Jüri Saar

Ajakirjanikud: Geily Marmor, Maarika Stroo, Terje Eichelmann, Rain Raadla, Jaan Saar aka Mihkel Mikrofon

Kunstiline toimetaja: Jaanus Jantson

Toimetuse meiliaadress: tudengileht@hotmail.ee

Lehe veebiaadress: <http://www.hot.ee/tudengileht>

Telefon: 52 93494

Trükk: Print Best Trükikoda OÜ

Tudengileht

Estonian Business School

Mihkel Mikrofon

Mihkli viimased sõnad

mikrofon@ebs.ee

Tere taas, kallid lugejad! Pean kurvas-tusega teatama, et see on viimane Mihkel Mikrofon veerg EBSi Tudengilehes. Põhjus minu lahkumiseks on lihtne — aitab mulle EBSist!

Olen viimased neli aastat Lauteri tänava kolmandas majas põrandaid kulutanud ning ära näinud EBSi-nimelise kurioosumi head ja veäd. Olen andnud endast parima, et suunata tähelepanu siinsetele absurdsema-tele veidrustele ning teen seda meeleldi ka oma viimases kolumnis.

Tudengilehe seebikas

Meie armsas Tudengilehes on viimaste kuu-de jooksul elu kulgenud nagu mõnes võõr-keelses seebimaitsetelises teleseriaalis. Pinged püsivad kõrged ning sõnavõitlused on kirglikud. Kõik sai alguse paarist pildist, mis tehti tavapärasel tudengite joomarallil. Minu arvates olid pildid igati vahvad, sest neil võis näha elurõõmsaid tudengeid hoogsas peomeeleolus. Selline lust ja trall on lahutamatu osa tudengielust ning mul oli rõõm näha, et ka EBSis on veidi tudengi-vaimu.

Miskipärast ei meeldinud pildid aga EBSi niinimetatud tudengite omavalitsuse-le (OV) ning seebika esimene osa võttis hoo-gu. OV arvates ei väljendanud kõnealused pilte sisaldav lehenumber piisavalt EBSi identiteeti, ega sobinud seega "Eesti/Ida-Euroopa parimaks Tudengileheks."

Ruumis 205 otsustati, et 1500 trükitud lehte tuleb prügikasti visata ning toimetu-sele korralikult vastu kõrvu anda. Keelustades sajad juba trükitud (sic!) lehed, suu-tis OV anda panuse keskkonnaressursside

raiskamisele ning jätkuvalle õppemaksu tõu-sule, sest need lehed trükiti teie raha eest, kallid kaastudengid.

Kõike organiseerisid üliõpilasomavalit-suse juhid, kes väidetavalt tegid seda meie kui EBSi tudengite nimel ning meie huvide kohaselt. Mina aga väidan, et tegu oli tota-litaarne ning teenis väga väikese vähemu-se huve. Kui paljud teist, kallid lugejad, on juhtumist üldse midagi kuulnud ning kas teile meeldib, et teatud seltsimehed ruumis 205 tegutsevad teie nimel ilma igasuguse kooskõlastuseta? Mina olen veel EBSi tu-deng ning minu huvides nad küll ei tegu-se, aga see on juba igapäevane enda otsustada.

Kas sellist omavalitsust me tahtsimegi?

Intrigeerivad ning emotsiooniderohked sündmused kulmineerusid, kui jõuvtete abil tagandati lehe peatoimetaja, kes on hakkama saanud kõikide viimase õppeaas-ta Tudengilehtedega. Juba nende sündmus-te põhjal võib tõdeda, et siin majas on hulk intriige, mille põhjal saaks vabalt ühe korraliku seebivahuse seriaali vändata.

Mulle on jäänud mulje, et EBSi OV pea-mine eesmärk on tantsida *topdog'i* pilli jär-gi ning oma õpingud kaastudengite rahaga kinni maksta (paljud seda ehk ei tea, et OV esimehe õppemaksusoodustus on 100%

Olen andnud endast parima, et suunata tähelepanu siinse-tele absurdsema-tele veidrus-tele ning teen seda meeleldi ka oma viimases kolumnis.

ning aseesimeestel 75%). Selline meie üli-õpilasesindus aga paraku on ning valiku-variante eriti pole, sest viimastel avalikel valimistel esitas kandidatuuri ainult üks meeskond, kes otse loomulikult valituks sai.

Kas EBSil on üldse vaja üliõpilasomava-litsust, kelle tegevuse tudengid omast tas-kust kinni peavad maksma? Minu arvates ei ole taolisel esindusel erakõrgkoolis suurt mõtet ning kui nad õppemaksu lähiajal alla ei kauple, võiksid esinduse mängimisest loo-buda. Vastasel juhul haarab OV kõik EBSi tudengite algatatud ettevõtmised oma kont-rolli alla ning hakkab neid EBSi juhtkonna huvides ära kasutama.

Probleemide korral saavad tudengid pöörduda õppeosakonda, kus inimesed tõesti vaeva näevad ning püüavad kõigest väest lahendada tudengitega seotud prob-leeme. Mida on aga OV sinu heaks teinud, kallid EBSi tudeng?

Veidruste maailm

Üldiselt on EBS üks suur kurioosum, ent kui sa ei pea õppemaksu maksmiseks liiga kõ-vasti tööd rügama, saab siin mõttemaailma üllatavalt hästi arendada. Paraku takistavad jätkuvad totrused ning vohav silmakirjalikus kooli soovitamist mõnele noorele hakkajale, kes tahaks kangesti kõrgharidust omandada ja tõelist tudengielu kogeda.

Tõenäoliselt ei hakka EBSi juhtkond minu provokatiivsetest sõnavõttudest puu-dust tundma, vaid tähistab Mihkli artikli-seeria lõppu pigem kalli shampanjakorgi lennuga.

Hüvasti, EBS!

Alkoholipoliitikast koolis

Karin Laur
karin.laur@mail.ee

Ma ei ole käinud ühelgi EBSis korraldatud peol. Üks põhjus on ilmselt see, et ma pole eriti pidutseja tüüpi, kuid on ka teine ja hoopis olulisem põhjus.

Nimelt on mul kooli pidude suhtes sügav eelarvamus. Äsja õpinguid alustanud tudengi jaoks on esimene, olulisim ettevõtmine loomulikult rebaste pidu. Kahjuks ei saanud ma sellest sügisel ise osa võtta, küll aga tegid seda mitmed minu kursusekaaslased, kellelt järelkaja kuulsin.

Kirjeldan toimunut neile, kes kohal ei viibinud (kokkuvõtet võite lugeda ka oktoobri/novembri Tudengilehest): üritus algas poole tunni sissejuhatus-ga koolis, kus õpiti selgeks rebaste tants ning uustulnuka-tele "...jagati kohustuslikus korras klaas kangemat kraami." Seejärel otsisid rebased parki peidetud viinapudelit. Pudel lei-tud, pandi rahvas busi ja sõi-deti vahepeatusena Maarjamäel alkoholikauplusesse Pirital, kus kõik vajajad võisid sisseoste sooritada. Teekond lõppes pubis.

Ma ei tea, kuidas seda viisa-kalt nimetada. Pean ütlema, et kirjeldusest piisas eelarvamuse kujundamiseks. Pole midagi pa-rata, iga tegu jätab endast jäl-je, iga suhtumine edastab sig-naali. Näiteks sellise, et alkoholi liigtarbimine on EBSi tudengi puhul aktsepteeritav. Muide,

kas kõigi rebaste vanus ikka lu-bas neile alkoholi pakkuda?

Äsja leidsid aset tudengite ke-vadpäevad. Kes avaparaadil osa-lesid, need teavad, et (tsiteerin üleskutset) "oli vabatahtlikult kohustuslik ilmuda EBSi ette, kus laeti kurgud ja auto inimestega". Näib, et ükski tudengite ettevõt-mine ei saa mööduda teatud ko-hustusliku osata.

Samuti kannab endas sõnu-mit kooli juhtkonna otsus või otsustamata jätmise olukorras, kus üks õppejõududest esineb televisioonis mitte just kainena, ent sellele ei järgne mingit reaktsiooni — vähemasti mitte sellist, millest tudengitele tea-da antaks. Ehkki võiks ja lausa peaks.

Mäletan oma keskkoolipäevilt juhtumit, kui koolipeol alkoholi tarbinud noormees lihtsalt välja visati. Muidugi ei soovi ma selle näite varal EBSile sarnast poliitikat soovitada, ent veidike probleemi üle mõtlemist ei teeks vast paha. Tõepoolest, tudengid on täiskasvanud inimesed, mis ei tähenda ometi, et kõrgkooli astu-mist peaks ilmtingimata joomin-guga tähistama. Isiklikult loodan südamest, et järgmised rebased saavad teistsuguse rõhuasetuse-ga peo.

Tudengilehe märtsinumbri-le, mis laiemale avalikkusele kätte-saamatuks jäi, heideti ette pilti-de avaldamist ühe EBSi ürituse kohta, mis üliõpilasi just parimas valguses ei näidanud. Minu mee-lest ei ole ajakirjanduse eesmärk siiski tegelikkuse ilustamine või

Nagu kaks tilka vett: vasakul 2000. aasta rebaste ristimine, paremal 2001. aasta rebaste ristimine.

FOTO: ARHIIV

paremas valguses näitamine. Krii-tikast on arukas õppida. Kui ava-likul üritusel tehakse midagi sel-list, mis trüki valgust ei kannata, oleks see parem üldse tegemata jätta.

Eestlaste puhul on alkoholi liigtarbimine muidugi üldtea-da fakt, mis ei tohiks kellelegi uudis olla, sest on kestnud ter-

veid põlvkondi. Asutuste suve-päevadel soodustavad firmaju-hid negatiivse eeskujuga eba-adekvaatset käitumist. Võib-olla tudengipõlves omandatud har-jumuse loogiline jätk? Leian, et EBS võiks alkoholipoliitika osas järele mõelda ja konkreetse sei-sukoha võtta, et asi edaspidi muutuda saaks. Kasvõi lihtsalt

oma arvamusel tudengitele teada anda.

Tegelikult meeldiks mulle kangesti, kui avalik arvamus muutuks. Et inimene võiks selts-konnas rahumeeli teatada, et ei joo, ilma et oleks vaja leiutada vabandusi stiilis "olen autoga" või "votan ravimeid". Sinnani on meil veel pikk tee.

Kuidas valiti kursusevanem ning kuidas on ta oma kursusele kasulik olnud?

Kristi, I kursus

Esimeses infolehtes õppeaasta algul küsis OV aseesimees Oliver Otsmaa, kas on soovijaid kursu-sevanema kohale. Üks inimene tõstis kähku käe ja teatas, et tema selleks hakkabki. Otsmaa küsi-musele, kas keegi on vastu, ei vastanud keegi, kuna olukord oli kümmaline — me ei ründnud üksksteist ju veel üldse. Sellega oligi asi otsustatud.

Ma ei tea, millega kursusevanem peaks tegelema, ent meie kursusel pole temast küll mitte mingit kasu olnud. Probleeme on aidanud lahendada õppeosakonna töötajad teiste üliõpilaste initsiatiivil, ka infot oleme saanud igalt poolt mujalt, kuid mitte kursusevanemalt.

Laienev Euroopa pakub noortele võimalusi

Karin Laur

karin.laur@mail.ee

Tudengite kevadpäevade raames korraldas Tallinna Noorte Kommertskoda koostöös Euroopa Liidu Infokeskusega arvamusseminari "8 päeva veel... võimalusteni?!", mis vastas küsimusele, millised on meie õppimis- ja karjäärivõimalused Euroopas pärast Eesti liitumist.

Esimene kõneleja, tuntud ettevõtja Rein Kilk arvas, et muutlikul ajal tuleb jälgida ühiskonnas toimuvaid protsesse ning rõhutas, et tema jutt on mõeldud neile, kes soovivad teha hüpet. Ta tõi näiteks Napoleoni, kes Suure Prantsuse Revolutsiooni ajal oli vaid 20-aastane tagasihoidlik ohvitser, kuid sai sündmuste keerisesse sattudes tänu geniaalsele ning võidukale lahinguplaanile kindraliks.

Kilk võrdles praegust aega 1980ndate keskpaigaga, kus ühed inimesed tegid õigeid, teised valesid otsuseid: ühed astusid viimasel hetkel muutuva kompartei ridadesse, teised asutasid ERSP, Rahvarinde. Erastamisperioodi alguses oli neid, kes ostsid Tabasalu lollidekülas majakarbi, mille raha eest võis samal ajal saada terve tehase. Ettevõtlikud inimesed oskasid pakutavatest võimalustest kinni haarata. Tüüpiline erastamisskeem nägi välja nii: moodustati rahvaettevõtte, tehas võeti rendile ning osteti pärast kassavoogudest välja. Muidugi on seda tüüpi ettevõtluse alustamiseks vaja algkapitali, seega tudengitele selline rikastumisskeem ei sobi.

Ründame Brüsselit euroametnikega

Veidi üllatuslikult soovitas Kilk tudengitel hoopis euroametnikke hakata, kuna praegu puudub piisav arv kompetentseid inimesi. Tema sõnul on vaja tuhandeid euroametnikke ning koolitama peaks vähemalt 100 inimest aastas praeguse 50 asemel. Eestlaste imbumisest võlukoridoridesse võivad perspektiivis Eestis kõik.

Küsimusele, kuidas Kilk ise oma miljonid teenis, vastas ta, et eneselegi üllatusena. Nimelt soovis ta kaheksakümnendate lõpus rahvuslikule kihutustööle kaasa aidata Rahvarinde ajalehte trükides, ent sai seda tehes ootamatult rikkaks...

Andkem Euroopale aega

Sotsiaalminister Marko Pomerants märkis, et Euroopale tuleb meiega harjumiseks aega anda, sest nad pole veel päriselt valmis meid vastu võtma. Kõige enam kardetakse Euroopas vaesemate riikide sotsiaalturismi.

Ta soovitas tudengitel Euroopas õppida, töötada ja areneda, kuid palus neid oskusi ja kogemusi Eesti arengu heaks rakendada. Mitte kuskil mujal ei pakuta meile nii unikaalseid võimalusi, sest meie tunnemeid siinseid olusid kõige paremini. Minister ise õppis

ETV juht Ilmar Raag meenutab tudengipõlve vintsutusi Pariisis

Foto: Tallinna Noorte Kommertskoda

Rootsis, ent ei näinud sinnajäämiseks ühtki põhjust — Eesti pakus paremat perspektiivi.

Euroopas tööd leida soovija peaks esimese sammuna end vastavas liikmesriigis tööotsijana registreerima, kui ei ole juba kindlat töökohta välja vaadatud. Üleminekuperioodil on ELs töötamiseks vaja tööloa, piiranguteta juurdepääsu võimaldavad esialgu vaid Rootsi, Iirimaa ja Suurbritannia. Samas on võimalik tööloa taotlemata kuni aasta töötada tööandja lähetusel. Sel juhul laienevad töötajale sihtriigi palga miinimumnõuded. Tööjõudu saab ka kuni aastaks välja rentida Eesti firma teenusena välisriigi firmale. Ettevõtluse alustamiseks üldiselt piiranguid ei ole, nii on paremad võimalused ka füüsilisest isikust ettevõtjatel.

Euroopa Liitu tööle suundujal on õigus peretoetustele; ka Eesti vanemahüvitist makstakse välisriigis edasi. Sotsiaaltoetus (nt töötü abiraha) kehtivad tööloa omanikele ning konkreetsetes riigis juba töötanud inimestele.

Õppima minnes kehtib tudengile välisriigi ravikindlustus, kuid

peab silmas pidama, et mitmel pool on esmaabi tasuta.

Unistus liikumisvabadusest

ETV juhatuse esimees Ilmar Raag kadestab praeguseid noori neile avanevate võimaluste tõttu. Tema ise sai aastaid tagasi Prantsuse saatkonna stipendiaadina Pariisis legaalselt õppida vaid ühe semestri. Seejärel oleks ta pidanud Eestisse tagasi pöörduma, ent registreeris end fiktiivselt *au-pair*iks ning teenis raha koduõpetajana. Tööloa tollal muidugi ei antud ning ta meenutas, millist kadedust temas tekitas tuttav rootslastest tudeng, kes võis õppida ning raha teenida Louvre'i valvurina.

Tema sõnul on see mõistetav, et riik soovib välisüliõpilased koju tagasi saata. Kui riik annab välisstudengitele stipendiume, ei ole tegemist filantrooplusega — see on riigi mõjujõu suurendamine kvalifitseeritud tööjõu abil, kes koju tagasi pöördub.

Õppida tasub kindlasti

Ilmar Raag ei olnud kindel, kas tasub Eesti noori julgustada Euroopasse minema. Mujal läbi lüües võib tagasitulemise soov

kustuda. Reaalsete projektise eluviimise šansid on kohapeal siiski suuremad, tõi ta näiteks Skype'i ja Kazaa tegijad, kes põhjalikult maailmas ringi vaadanuna tulid Eestisse tagasi oma ideid ellu viima.

Samas pooldab ta väga mõtet Euroopas õppimisest: "Kui üliõpilane veedab semestri välisülikoolis, märkab ta, et meiega võrreldes on tudengid keskmiselt rumalamad, kuid õppejõud laiema silmaringiga. Akadeemiline võimekus ja enesekindlus kasvavad selle tulemusena märgatavalt."

Kuna keskmine gümnaasiumilõpetaja tema arvates oma soovidest veel midagi ei tea, soovib ta vähemalt aasta Eestis õppida, valitud eriala sobivuses veenduda ning teadlikuna Euroopasse minna.

Ka Raag ise kasutaks Euroopas pakutavaid võimalusi meeleldi: lähaks mõnda kõrgkooli doktorikraadi tegema ning õpetaks seal samal ajal madalama taseme üliõpilasi.

Poolt- ja vastuargumendid

Seminari lõpetanud väitlus teemal "Kas Euroopa Liidus on

kohta Eesti noortele?" esitas nii Euroopasse minekut pooldavaid argumente kui ka hoiatusi. Vastased hoiatasid varandusliku kihistumise suureneamise eest, kusjuures 20-aastaste vanusegrupp on niigi suurima vaesusriskiga. Nende arvates pääsevad uute liikmesriikide kodanikud esialgu vaid madalapalgalistele kohtadele. Pooldajad leidsid, et kasu lõikavad eeskätt just need noored, kes kõrgharidust ei omanda ning kel muidu puuduks võimalus mujalt paremat elu otsida. Kuna noored on kõige kohanemisvõimelisemad, võivad liitumisest kõige rohkem just nemad.

Seminari kuulunud 150 osavõtjat, kellest enamuse moodustasid tudengid ja gümnaasiumilõpetajad, esitasid kõnelejatele eeskätt praktilise suunitlusega küsimusi. Huvi teema vastu on suur ning infot palju, ent sellest endale vajalikku välja sõeluda on üsna keeruline. Infootsijatel tuleks küsimustega julgesti pöörduda infokeskuste poole nii Eestis kui mujal.

Seminarist võttis osa 150 Euroopa Liidu poolt pakutava vastu huvi tundvat noort

Foto: Tallinna Noorte Kommertscode

Ärimees Rein Kilk (paremal) rõõmustab koos Tallinna Noorte Kommertscodeja presidendi Ardo Reinsaluga noortele avanevate võimaluste üle

Foto: Tallinna Noorte Kommertscode

Euroopa Liidu alane info internetis:

EL põhiserver	europa.eu.int
Euroopa Parlament	www.europarl.eu.int
EL Nõukogu	ue.eu.int
Euroopa Komisjon	europa.eu.int/comm
EL statistikatalitus Eurostat	europa.eu.int/comm/eurostat
Euroopa Ühenduse õigusaktid	europa.eu.int/eur-lex
Eesti esindus EL juures	www.estemb.be
EL avalike hangete andmebaas	ted.publications.eu.int
El struktuurifondid	www.struktuurifondid.ee
EL personaliamet	europa.eu.int/epso
EL Infokeskus Eestis	www.euroopaliit.ee
EL Innovatsioonikeskus	www.irc.ee
Haridus- ja teadusprogrammid	www.archimedes.ee
Programm Euroopa Noored	europa.noored.ee
Õppimine Euroopas	europa.eu.int/ploteus
Euroopa Tööturuvõrgustik Eestis	www.tta.ee/eures
Eesti Panga euroinfo	www.eestipank.info/pub/et/majandus/euroopaliit
EL tulevikufoorum	europa.eu.int/futurum/forum

Allikas: Euroopa Liidu Infokeskus

Tallinna Noorte Kommertscode ootab uusi liikmeid

Karin Laur

karin.laur@mail.ee

Tallinna Noorte Kommertscode on viimasel ajal korraldanud laia kõlapinda leidnud üritusi — kontorirottide jooks, seminarid, koolitused, noortele suunatud projektid. Et peamine tegevus on orienteeritud noortele arenguvõimaluste pakkumisele, oodatakse ka tudengeid noortekojaga liituma.

Uurisime koja 2004. aasta presidendilt Ardo Reinsalult, mida liikmekandidaadilt nõutakse ning milliseid võimalusi pakutakse.

Ülemaailmse organisatsiooni Youth Chamber International reeglite kohaselt võib koja liikmeks astuda 18–40 aastane inimene, kes juba tegutseb või on huvitatud tegutsemisest liidrirollis majandus-, haldus- või mõnes muus ühiskonnaelu sfääris, omab või taotleb kõrgharidust ning valdab vähemalt üht võõrkeelt.

Reinsalu sõnul on tudengite seast eriti oodatud need, kes õpingutega jõudnud viimastele kursustele, ent tõsise huvi korral võetakse vastu ka esimeste kursuste tudengid. Vanusepiir arvestab fakti, et mitmetes riikides ei saa teatud juhtivatele kohtadele kandideerida alla 40-aastased: seega on koja missiooniks pakkuda juhtimiskogemuse omandamist just noortele. JCI hüüdlause on "Leader's Factory" ning moto "Learning by Doing", mistõttu peamine eesmärk on arendada juhivõimeid nii koolituste kui ka praktilise proovilepaneku kaudu.

Liikmelt oodatakse aktiivsust

Et organisatsiooni tegevusest paremat ülevaadet saada, võib huviline kandideerimisavaldust esitamata osa võtta avalikest üritustest, infopäevadest ja üldkogudest. Hetkel on Tallinna kojas lisaks 34 liikmele ja 7 kandidaadile 10 aktiivsemat huvilist. Kuna liikmekandidaat vajab kaht soovitajat koja liikmete seast, on üritustel osalemine hea võimalus tutvusi luua. Kandidaadiperiood kestab 12 kuud, mille kestel saab proovile panna oma sobivuse kojaga ja koja eesmärkide ühildumise isiklike eesmärkidega. Katseperioodi lõppedes otsustab liikmekssaamise üldkogu hääletus.

Noorliikmetele määratakse mentoriteks kogenumad kodalased, kes vajadusel juhendavad ja nõu annavad.

Vaja on aega, raha ja energiat

Reinsalu mõönab, et liikmemaks võib tudengitele näida kõrge — kandidaadil 800 krooni ning liikmel 1500 krooni aastas — ent vastu saab samuti palju. Näiteks on kojasisesed koolitused reeglina tasuta, pakutakse mitmeid vaba aja veetmise võimalusi, samuti rahvusvahelisi kontakte jms. Sel sügisel on esinema kutsutud Guinnessi rekordi omanik David Thomas — mees, kes suudab meeles pidada 22 000 kohta peale ? koma ning tegutseb motivatsioonikõnelejana. Samuti on kojas võimalik ise koolitajaks õppida ning aastate jooksul on mitmed kodalased loonud oma koolitusfirma. Rahvusvaheline JCI University pole küll kõrgkool, ent pakub koja liikmetele tasuta praktilisi koolitusi.

Kauaaegsete liikmete kogemus näitab, et mida rohkem tegevusse panustatakse, seda paremad on tulemused. Liikmelisus annab oluliselt laienenud tutvusringkonna, ärikontaktid nii Eestis kui välismaal ja koostöös peituvat jõu.

Hästi hoitud saladus

Reinsalu, kes täidab presidendikohuseid käesoleval aastal, ütleb, et ei ole päris rahul noortekojaga praeguse positsiooniga Eesti ühiskonnas. Tema sõnul oleks vaja avalikkust ettevõtmistest laiemalt teavitada, kuigi 250 000 liikme-ga JCI on ka ülemaailmselt "best-kept secret" ehk hästi hoitud saladus. Jaapani kaks viimast peaministrit on kuulunud organisatsiooni liikmete hulka, nagu mitmed teisedki juhtpoliitikud erinevates riikides. Siiski on JCI tegevised ka Eestis kõlapinda leidnud, kui projekti *The Young Outstanding Person* raames anti aanimetus 1993. aastal poliitika kategoorias Mart Laarile.

Tallinna Noorte Kommertscodeja side EBSiga on tugev, kuna suunitlus on sarnane. Liikmete hulgas on mitmeid EBSi lõpetanud, nagu ka Ardo Reinsalu ise. Samuti teeb koda kooliga otsest koostööd tudengiprojektide hindamisel ja toetamisel, näiteks sponsoreerib üks Tallinna koja senaator EBSi üliõpilastööde konkurssi.

Kõik Tallinna koja tegemistest huvitatud võivad ühendust võtta veebi kaudu, täites tagasiside vormi või võtta ühendust koja presidendiga.

Investeeringimine 2Day.ee abil: mängust reaalsuseni

Terje Eichelmann
terje@benito.ee

12. aprillil alustas noortele suunatud investeeringisportaal 2Day.ee koostöös Estonian Business Schooli, HEX Tallinna ja Eesti Ühispankaga investeeringimängu "Aitab unistamisest!"

2Day.ee korraldas kahekuulise praktilise aktsiamängu virtuaal-keskkonnas, mis põhineb Tallinna Börsil kaubeldavatel aktsiatel ja reaalsel sulgemishindadel. Mängu abil toimuva koolituse eesmärgiks oli pakkuda õpilastele ja tudengitele üldteadmisi investeeringisest ja turupsühholoogiast koos eluliste ning praktiliste näidetega, anda süvendatud teadmisi erinevate väärtpaperite, tehinguliikide, võimaluste ning börsi mõjurite kohta.

Kogu programmist osavõtu maksumus oli 99 krooni, Ühispanka Isic Maestro omanikele 69 krooni, paketi hinnas sisaldasid lisaks mängule videokoolitused, koolituspäev ja põhjalik info.

Algajatele abi igal sammul

2Day meeskonna liikme ning EBSi üliõpilasesinduse aktivisti Märt Aro sõnul on mäng püütud teha võimalikult, et hakkama saaksid ka need, kes investeeringisest veel midagi kuulnud ei ole. Näiteks on virtuaalkeskkonnas igal sammul võimalik kasutada abiinfot ning saada toimuvast täpne kirjeldus, klikkides juuresolevale abiinfo ikoonile.

Mängu alustuseks kingiti kõigile osalejatele 2500 eurot ehk virtuaalraha, mille edasine investeering jäi igauhe enda otsustada. Võimalik on proovida erinevaid tehinguliike, nagu ost, müük, lühikeseks müük, repotehingud ehk võimendamine. Need terminid on tundmatud enamikule osavõtjatest, ent 2Day portaalis leiduv igakülgne abimaterjal aitab osavõtjatel lisaks teoreetilisele rikastumisele mõista investeeringi olemust ja sisu ning õppida, riskimata millegagi peale virtuaalraha. "Rahulikult seistes ei löö sa oma varvast kunagi ära. Mida kiiremini lähed, seda suurem oht on varvast ära lüüa, kuid seda suurem on võimalus kusa-gile välja jõuda," tsiteerib 2Day Charles F. Ketteringi ning soovib hoolitseda selle eest, et teekonna alustamine oleks ohutum.

Põhjalik koolitusprogramm

2Day.ee keskkonnas on pidevalt üleväl kvaliteetsed videokoolitused oma ala parimatelt asjatundjatelt, Eestis senini veel vähekasutatud võimalus. Vaadata poolepäevaste koolituste parimaid palasid täpselt sobival ajal ning soovi korral korduvalt — see on võimalus, mis tiheda ajagraafikuga noortele hästi sobib.

24. aprillil toimus EBSis kõigile mängust osavõtjatele koolituspäev, kus jagasid nõuandeid ja õpetusi erinevad oma ala praktikud ja teoreetikud.

Hele Hammer selgitamas koolitusest osavõtjatele, miks peaks investeeringit eelistama raha hoidmisele pangakontol. Foto: Eilike Filonenko

Ideed ja õpetused

Esimese sõnavõtjana kajastas nii praktiku kui teoreetiku seisukohta Hele Hammer, kes on EBS JKK finantsjuhtide arenguprogrammi juhtiv õppejõud ning Telema Group ASI finantsjuht. Ta kaitses 2003. aastal Tallinna Tehnikaülikoolis doktori- kraadi teemal 'strateegilised investeeringisotsused ettevõtetes'. Enne seda õppis Hammer USAs Ohio State University's ja Bentley College'is. Ta käsitles teemat „Raha ajaväärtus ehk miks eelistada investeeringit raha pangakontol hoidmisele?“ tuues välja kolm põhiteesi:

1. raha ajaväärtus: miks raha on täna väärt rohkem kui tulevikus ja mida sellest järeldada
2. riski ja tulu seos: riskimata pole suurt tulu mõtet loota, väikese riski korral peab leppima väiksema tuluga

3. finantsturgude efektiivsuse teooria: kas turgu on võimalik üle mängida?

Päeva teise ettekande teemal "Väärtpaperiturgudest ja kauplemisüsteemidest üldiselt" tegi Ardo-Heiki Ingar, tuues välja börside kauplemisüsteemide ja turumudelite üldiseloomustuse, põhimõisted, tehingutellimuste tüübid ja nendega kaasnevad ohud ning uued võimalused börsile investeeringis.

Ingar on HEX Tallinna ehk Tallinna Börsi turuteenuste osakonna spetsialist, kelle peamised vastutusala on kauplemise reguleerimine, uute instrumentide kauplemisele võtmise analüüs ning erinevad projektid nagu Balti ühtse kauplemismudeli kujundamine ja turgude integreerimine. Tema pakkus osalejatele välja idee, et analoog-

selt Soomes läbiviidule võiks Eestis korraldada võrdleva uurimustöö erinevate pangaportaalide vahel: kes edastab aktsia ostu-müügitehingute börsile kõige kiiremini.

Päeva lõpetas Kristjan Lepik, investeeringispanka LHV maaker-tegevuse ning LHV portaali arendusjuht ettekandega, kuidas leida parim aktsia. Ta on LHV töötanud alates online-kauplemise alustamisest, nõustab igapäevaselt LHV kliente investeeringisotsuste tegemisel ning pakub ideid aktiivseks kauplemiseks. Oma ettekandes andis ta näpunäiteid erinevatel turgudel tegutsemiseks, kirjeldas investeeringisotsuste tegemise tagamaid ning kuidas näeb välja kaupleja argipäev.

Investeeringimäng tuleb jälle

"Mäng ei ole loodud noorte bör-

Statistikaamet avas Koolinurga

Statistikaameti veebilehel <http://www.stat.ee> on rubriik 'Koolinurk', mis esitab statistikat ja tutvustab selle võimalusi nii keskkooliõpilasele kui tudengile. Seeläbi püütakse tuua statistikat õpilasele lähemale ja koostöös koolidega rubriiki arendada.

Aastastatistika põhjal antakse ülevaade Eesti ja teiste riikide majandusest ning sotsiaalelust. Eraldi on välja toodud 15–24-aastasi noori käsitlev statistika, mis kajastab noorte elu erinevaid tahke. Rubriigis 'Abiks statistika mõistmisel' jagatakse selgitusi statistiliste näitajate arvestuse kohta. Sõnastik seletab lahti peamised statistikas kasutatavad mõisted ja definitsioonid.

Veel leiab Koolinurgast viimase rahvaloenduse põhianalüüsi lihtsate tabelite, diagrammide ja tekstina, Euroopa riikide võrdluse ning huvitavaid fakte. Kalkulaatori abil on võimalik sisestatud andmerea keskmisi arvutada ja neid graafiliselt kuvada.

Statistika kasutamise ning andmete tõlgendamise oskus on väärtuslik ja vajalik nii õppijale kui töötajale.

TL

EBSi-poolne korraldaja Märt Aro on investeeringimängu kordaminekuga rahul

Foto: Eilike Filonenko

sile meelitamiseks, pigem ikka silmaringi avardamiseks," ütles Märt Aro. "Kui mõni avastab meie mängu kaudu, et on börsil nõkva käpp, on see muidugi tore, kuid me soovime näidata ka börsitehingute riske." Seekord jäi osavõtjate arv oodatust pisut napimaks, ent esmakordse ürituse kordaminekuga jäid korraldajad rahule. Ettevõtmist tahetakse kindlasti korrata järgmisel õppeaastal, sest noorte teadlikkuse tõstmist on vaja jätkata.

Käesolev mäng lõpeb 11. juunil. Parim investor ehk see, kes kahe kuuga aktsiaportfelli kõige enam kasvatab, võidab sülearvuti. 30 parimat saavad osaleda eksklusiivsel lõppkoolitusel. Lisaks annab Ühispank ühele investeeringimängus edukalt esinenud ISIC Maestro omanikule eriauhinna 1000 krooni.

Maailma lõbusaim tudengimäng — PROMILLION

Tudengite Kevadpäevade raames toimus Vabaduse platsi punases telgis Promillioni-nimeline mäng, mida korraldasid EBSi Tudengilehe aktiivsemad liikmed. Lustakas ajudeväänamine oli populaarsem, kui me oodata oskasime. Korraldajad jagavad muljeid mängust ja osavõtjatest.

Millega selle mängu näol ikkagi tegemist oli?

Rain: Mängu reeglid kujunesid teatud teleekraani vahendusel tuttavaks saanud mängu reeglite umbmäärasel tõlgendamisel.

Eilike: Reeglistik baseerus 15 küsimusel, ent et olla tudengisõbralikum, muutsime reegleid lihtsamaks. Auhinnad olid tudengitele muidugi meeltemööda: mitmete sponsorite poolt välja pandud alkohoolsed ja mittealkohoolsed joogid. Toimuvat juhtis Rain, kes täitis oma osa suurepäraselt. Liba-Hannes viskas nalja, provotseeris osavõtjaid ja vihjas õrnalt õigetele vastustele, kuigi tudengid vihjamist ei vajanud, sest kõigil olid abistavad sõbrad-tuttavad kaasas.

Mänguhuvilised ummistasid kogu telgi. Esiplaanil osutab sõrmega mängujuht Rain Raadla.

Foto: Eilike Filonenko

Kas osavõtjaid jagus?

Maarika: Sellist tormlemist polnud selles telgis veel nähtud. Rainil oli tükk tegemist, et rahvasse talitseda.

Eilike: Huvi mängu vastu oli tõesti suur. Mõni minut enne mängu algust täitus telk uudishimulike tudengitega, kõigil silmad ootusärevusest põlemas. Teada-tuntud "nobedate näppude" vooru asemel oli meie mängus "nobedad jalad", mis tähendas seda, et küsimuse esitamise järel pidid tu-

dengid mängujuhi laua juurde tormama ja õige vastuse ütleva. Pean mainima, et Eesti tudengid on välejalgsed.

Rain: Need vähesed, kes suutsid end läbi murda esimesest voorust, sattusid juba raskemas olukorda: sadade piidlevate silmapaaride alla ja silm-silma vastu mängujuhiga.

Kuidas mängijad hakkama said?

Rain: Kuigi aktiivsust jäi ülegi, jättis õigete vastuste teadmine

soovida. Seda hoolimata asjaolust, et enamik küsimustest oli meelelahutuslikku laadi ning ainult mõningad küsimused ebsikatele iseloomulikult majandustemalised.

Maarika: Teise vooru jõudsid valdavalt meessoost isikud, kel tuli pinevalt oma ajurakukesi teritada ja küsimustele vastata. Vaatamata nende ponnistustele jõudis kõige kaugemale siiski üks neiu.

Rain: Ta vastas õigesti kaheteistkümnele küsimusele 15st ning sai

seega kohe telgi populaarseimaks tüdrukuks.

Eilike: Peaaühind — Promiljonäri auhind — oli kast õlut, ent kahjuks jäi seekord miljon jagamata!

Kas jäite ise korraldatuga rahule?

Eilike: Mina jäin väga rahule. Kõigil oli lõbus, nii Tudengilehe tiimil kui ka Tallinna fantastilistel tudengitel. Loodetavasti korraldame midagi sama toredate järgmistel tudengite kevad- või sügispäevadel.

Rain: Mind kui mängujuhti ning samuti meessoos esindajat hämmastas poiste teadmiste ning loominguulise mõtlemise vähesus. Aga eks nad seepärast veel õpivadki ülikoolides. Võib ka oletada, et on juba bioloogiliselt paika pandud, et meessoos kurk kuivab naiste omast mitu korda kiiremini...

Pane oma teadmised proovile — vasta Promillioni-mängu küsimustele lk. 16

Mõtle tulevikule: klapid eest!

Maris Kadakas, AIESEC Eesti

Veebruarist maini kestis uus noortele suunatud õppesari "Klapid eest!". Tudengiorganisatsiooni AIESEC poolt organiseeritud sarja eesmärgiks on avardada osalejate silmaringi ning teadvustada tudengeid neid ümbritsevatest võimalustest.

Õppesarja loengud toimusid kevadsemestril kord kuus Tallinnas ja Tartus ning osavõtt oli tasuta. Tudengitega käisid kohtumas erinevad silmapaistvad inimesed: noorte võimalustest 21. sajandil rääkisid ettevõtja Marek Strandberg ja Marju Lauristin (TÜ professor), karjääri-võimaluste üle arutlesid teiste hulgas Milvi Tepp (EMT personalijuht) ja Erki Aavik (Werol Tehased tegevjuht). Brändide rolli üle tarbimishiskonnas mõtisklesid Leelo Umbsaar (Kvaliteedikeskus) ja Andrus Vaher (Äripäeva turundusjuht). Õppeaasta tsükkel lõppes reisi-

teemalise, maailma erinevaid paiku ja kultuure tutvustava loenguga, kus pildikesi oma põnevatest reisidest jagasid Raido "Rolling Estonian" Rützel ja AIESECi liikmed, kes käinud ja elanud erinevates eksootilistes paikades.

Ka eelmisel õppeaastal korraldas AIESEC sarnast loengusarja ning siis teenis ettevõtmine auhinna "Parim noorteprojekt 2003", mis näitab, et ka noored ise pidasid seda oluliseks. Loengusari läheb edasi juba sügisel, uue õppeaasta alguses. Infot ja gab virtuaalne õppekeskus: <http://www.aiesec.ee/loengusari>

Mis on AIESEC?

AIESEC on ülemaailmne üliõpilasorganisatsioon, mis seob endaga rohkem kui 15000 liiget, 750 ülikooli ning 87 riiki, tänaseks päevaks ollakse tegutsenud juba 56 aastat. Läbi põhitegevuse, praktikavahetuse, omandavad kümned Eesti noored igal aastal elamis- ja töökogemuse välismaal

ning avardavad oma silmaringi. Samuti saavad siia tööle saabu- vad välispraktikandid võimaluse tundma õppida Eesti kultuuri ja eluolu. Väga tähtsaks peame oma liikmete arendamist, organiseerime konverentse ja projekte, kus esinevad välislektorid, toimuvad erinevad huvitavad *workshopeid* ja koolitused.

Lisaks põhitegevusele on AIESECil veel mitmeid erinevaid ettevõtmisi nagu ülalmainitud õppesari, erinevad projektid adresseerimaks meie ühiskonna sotsiaalseid või ettevõtlusalaseid probleeme, püüdes elavdada noorte aktiivsust ning panna neid tulevikule mõtlema.

AIESEC ühendab juhtimisest huvitatud noori, kes soovivad midagi korda saata ning seejuures isiklikult areneda. Eestis on organisatsioon tegutsenud 15 aastat ning liikmeskonna suurus läheneb sajale. Tulevast õppeaastast soovime AIESECi tegemistesse aktiivsemalt kaasata ka EBSi tudengeid.

Turku Business Schooli esindus külastas EBSi

Eilike Filonenko

eilike.filonenko@ebs.ee

Soome tudeng — nii sarnane, ent siiski täiesti erinev. 3. aprillil 2004 külastasid EBSi külalised Soomest Turku Business Schoolist.

Turku Business Schooli üliõpilased tulid paariks päevaks Eestisse, et külastada Baltika rõivatööstust ja saada kokku EBSi tudengitega. Baltika jättis neile fantastilise mulje — tootmise huvitav korraldus, meeletutes kogustes riidenäidiseid ning sõbralikud inimesed, oli külaliste mulje ettevõttest. EBSi tudengitega kokkusaamisele eelnenud õhtul külastasid nad ööklubi Panoraam ning veendusid oma silmaga, et Eesti ööklubides võib kohata hulgaliselt pidutsevaid soomlasi.

Kuna Soome üliõpilased veetisid Eestis ainult kaks päeva, jäi kokkusaamine põgusaks. Noortele ärimeestele ja -naistele korraldati ekskursioon mööda kooli,

aulas rääkis omavalitsuse aseesimees Kristiina Kägu koolist ja siinsetest õppimisvõimalustest, samuti said sõna struktuuriüksuste juhid.

Seejärel siirduti Eesti Majja, et *buffet*-lauas keha kinnitada. Vesteldes ilmnis huvitavaid fakte Soome õppekorralduse kohta, näiteks tuli mulle suure üllatuseks, et soomlased on justkui igavesed üliõpilased: ülikoolis võib käia nii kaua kui keegi soovib ning ise endale sobiv aeg valida, ainepunktid ei aegu. Üliõpilastele eluaegse tudengi roll muidugi meeldib, ent siiski on plaanis vastu võtta seadus, mis taolisele käitumisele piirangud kehtestaks. Samuti ei ole Soomes veel kasutusele võetud Eestis kehtivat 3+2 süsteemi.

Loodame, et ka EBSi tudengitel avaneb võimalus külastada sõpruskoole ning mitte ainult naaberriikides, vaid ka mujal Euroopas, et luua uusi tutvusi ja sidemeid.

Kontaktmess Võti Tulevikku lähendas tudengeid tööandjatele

Karin Laur
karin.laur@mail.ee
Eilike Filonenko
eilike.filonenko@ebs.ee

Tudengiorganisatsioon BEST-Estonia on messi korraldanud alates 1991. aastast. Projekti sihtrühm on töö- või praktika-kohta otsivad tudengid ning täiendavat tööjõudu vajavad ettevõtted.

Korraldusmeeskonna liige Rasmus Tipp nentis, et sel aastal nappis osalevaid ettevõtteid, ehkki tudengite huvi oli endiselt suur. Kui messi algusaastatel osalesid peamiselt lõpukursuste üliõpilased, siis tänava välja antud kataloogi 800 registreerunust moodustasid enamuse I–II kursuse tudengid.

Firmade huvi langust põhjendas ta otsekontakti võimalustega — koolides on loodud karjääri-keskused, mille kaudu ettevõtted

üliõpilastega ühendust võtta saavad.

Peaminister nõuab töötavaid tudengeid

Messil osalejatele suunatud kirjas teatas peaminister Juhan Parts, et ootab tudengitelt julgust juba varem tööturule siseneda. Ta toonitas, et iibeprobleemi valguses, kus hõivatud töötajate hulk pensionäride arvu kohta kahaneb, on äärmiselt tähtis tööandjad ja tudengid võimalikult vara kokku viia.

2001. aasta Statistikaameti ja Eurostati andmed näitavad, et kui EL keskmine tööpuudus 15–24-aastaste seas on 14,5%, siis Eesti sama näitaja ületab Euroopa keskmist kolmandiku võrra ehk on 22,2%. Ehkki viimastel aastatel on noorte tööpuudus tasapisi langenud, on see erinevate sotsiaalsete gruppide seas konkurentsituult kõrgeim.

Institute for Business Education'i tegevjuht Javier Jimenez Ortiz de Artinano tutvustab Eesti tudengitele hariduse omandamise võimalusi Hispaanias

Foto: Eilike Filonenko

Suurepärase töökoht ilma tutvusteta

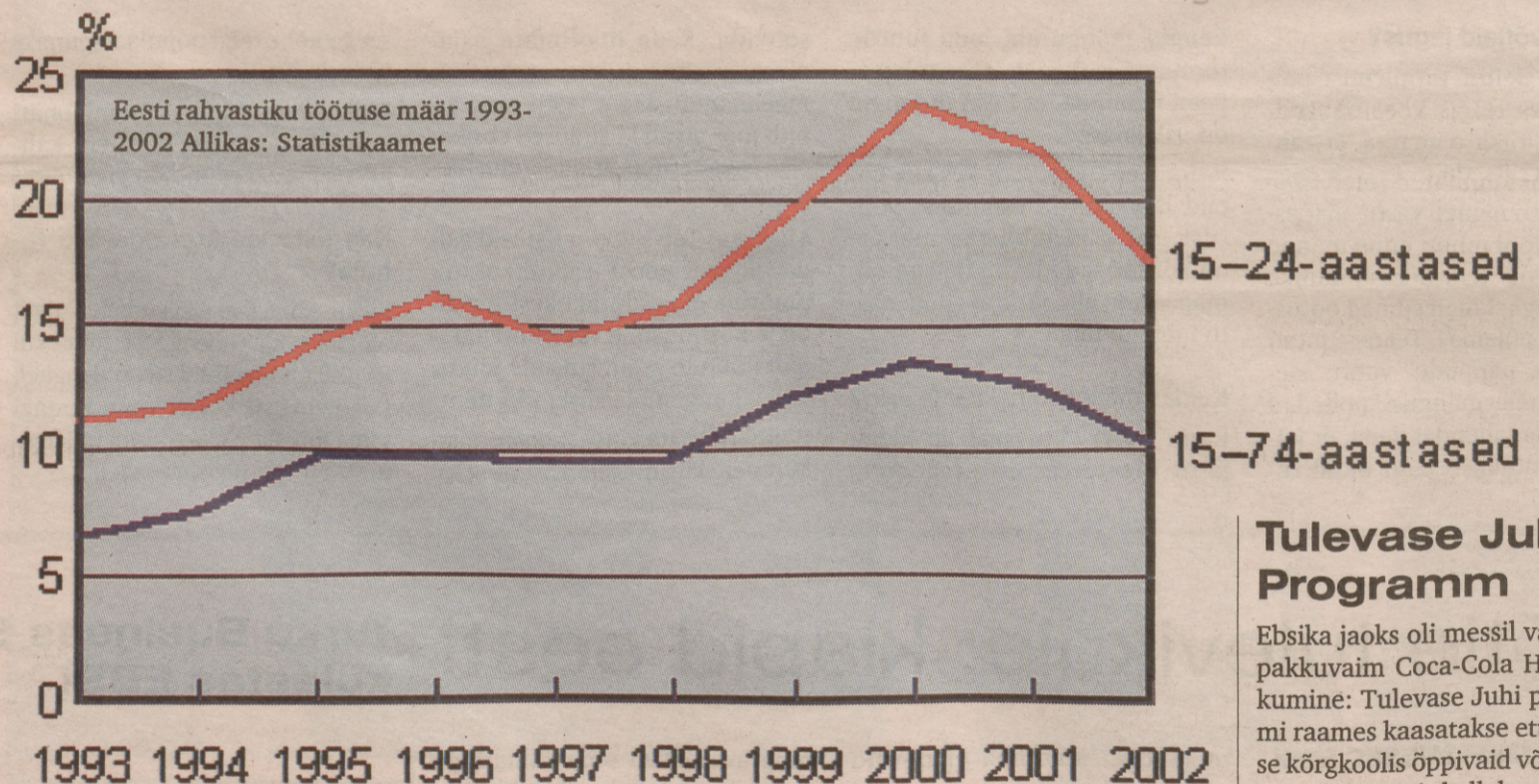
Kümne aasta eest mõisteti karjääri all egoistlikku enesetaotlemist, tänaseks on see asendunud käsitlusega harmoonilisest eluteest ning iseendaga sõber olemisest, leidis Tiina Saar.

CV-Online'i turundusjuht Tiina Saar esines messil sõnavõtuga teemal "Kuidas saada suurepärase töökoht ilma tutvusteta?"

31-aastase, psühholoogiharidusega Saare CVst võib leida ameteid seinast seinast: lasteaiakasvataja, Kaubamaja raadiodiktor, hotelli peadministraator. Ta nentis, et tänapäeval ei ole see sugugi hea näitaja, kuna tööandjad taolist eklektilist eneseleidmist enam ei aktsepteeri; kõrgkooli lõppedes peab tudengil kindel siht silme ees olema.

Tee seda, milles oled hea

Tänapäeval jääb inimestel edu tihti saavutamata, kuna tööle ei pühendata piisavalt. Seda aga peamiselt sellepärast, et ei leita endale meelepärast tööd. Saar andis tudengitele nõu enne karjääri alustamist hoolega järele mõelda ja rakendada maailma lihtsaimat karjäärinippi: esiteks tee endale selgeks, mida tahad, teiseks, mis sind praegu selle saavutamisel takistab ning kolmandaks, asu takistusi likvideerima.

Tüüpiline viga, mida töötajad tema sõnul teevad, on endale müütiliste omaduste külgepoikimine, mida tööandjad väidetavalt eeldavad: stressitaluvus, suhtlemisoskus jne. Selle asemel tuleks leida oma eripärad ning arendada loomulikke eeldusi. Ka esmapilgul negatiivsed omadused võivad mõnes ametis kasulikuks osutada. Kui inimene saab olla see,

kes ta on ning teha endale sobivat tööd, on ta reeglina õnnelik ja eluga rahul. Veel soovib Saar mõelda, millist tööd tahaksid teha siis, kui raha ei oleks oluline.

Karjäär algab haridusest

Haridusteed alustades tuleks mõelda, millised on erialased väljundid, näiteks lugeda karjäärilugusid inimestest, kes juba selles

valdkonnas töötavad. Kooli ajal tuleks kindlasti proovida saada erialasele praktikale või tööle juba I–II kursusel. Proovida tasub ka projektpõhist tööd või analoogsete ülesannetega ameteid, mis võimaldavad omandatud teadmisi pisutki rakendada. Ta hoiatas, et tööandjad ei hinda vähese praktilise töökogemusega kõrgkoolilõpetajaid kuigi kõrgelt, reeglina tahetakse ka liiga palju palka (10–15 tuhat krooni). Üldiselt tuleb arvestada, et alustatakse madalamapalgalistelt kohtadelt ning end tõestanuna liigutakse ülespoole.

Eesmärgid seatud, tuleb nende suunas pidevalt töötada. Üks hea nipp eesmärkide saavutamiseks on loova visualiseerimise harjutus, mis aitab alateadvuses toimuvat teadvustada, võimalusi märgata ja realiseerida. Joonista oma unistuste elust pilt või tee kollaaž ning riputa see nähtavasse kohta.

Tulevase Juhi Programm

Ebsika jaoks oli messil vast huvi-pakkuvaim Coca-Cola HBC pakumine: Tulevase Juhi programmi raames kaasatakse ettevõtte kõrgekoolis õppivaid või äsja lõpetanud noori, kellel on soov ja eeldused saada juhiks.

Programm kestab 6 kuud, millest äritegevusega tutvumisele kulub 3–4 ning projekti kirjutamisele 2–3 kuud.

Esialgu tutvustatakse osalejatele erinevaid Coca-Cola HBC Eesti tegevusvaldkondi (müük, jaotus ja turundus, tootmine ja kvaliteet, finants ja personal). Seejärel koostavad osalejad üht konkreetset valdkonda hõlmava projekti, taotlevad sellele juhatuse heakskiitu ning viivad projekti ellu. Tulemusi hindab Baltikumi juhtkond, vastavalt saavutatule pakutakse tulevasele juhile ettevõttes tööd. Karjäärivõimalused on nii Eestis, Balti kontoris kui teistes Coca-Cola HBC struktuuriüksustes Euroopas ja mujal; reeglina alustatakse esmatasandi juhina.

Kandidaatidelt nõutakse lisaks eelpool mainitule täit pühendumist programmile ning eesti ja inglise keele väga head oskust.

Tiina Saare 10+1 käsku CV koostajale

- Lühitutvustuses anna enda kohta tabav võtmeinfo
- Kirjelda seniseid tööülesandeid: töö sisu, saavutused, lahkumise põhjus
- Jää asjakohaseks, ära kirjeldustega üle pinguta
- Daatumid on olulised
- Hariduse juures nimeta ka diplomitöö teema
- Märgi omatavad sertifikaadid
- Ole adekvaatne, ära ilusta liialt
- Kirjelda erioskusi
- Hangi soovitajad, tööandjad soovivad teha taustauuringut
- Ära alatähtsusta grammatikat
- + 11. CV peab olema kandidaadiga vastavuses

Allikas: Tiina Saar, CV-Online

Kui otsite Euroopas tööd, aitab EURES

Euroopa töövahenduse võrgustiku eesmärk on aidata kaasa ühise Euroopa tööturu loomisele. Aadressil <http://europa.eu.int/eures> on võrgustiku teenused kõigile ligipääsetavad, sisaldades tööpakkumisi, CV-de andmebaasi ja otsingumootorit. Saadaval on ka andmebaasid, mis sisaldavad infot elu- ja töötingimuste kohta EL liikmesriikides ning töötajate nõudluse kohta EL regioonides.

Samuti pakutakse personali nõustamis- ja internetiteenust, mis on tasuta nii töötajatele kui ka tööandjatele. Eestis võib nõuande saamiseks pöörduda elukohajärgsesse tööhõiveametisse (Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis), kus töötab EURESe nõustaja. Ka võib otse pöörduda vastuvõtjariigi tööturuasutuse poole, kõik kontaktandmed on internetileheküljel olemas.

Euroopa Liit on välja töötanud Euroopa standardile vastava elulookirjelduse vormi, mis sobib nii kutse- kui kõrgkooli lõpetanutele ning annab selge ülevaate kandidaadi kutsesobivusest ning oskustest EL liikmesriikides. Vorm on praegu saadaval 13 keeles EURESe koduleheküljelt.

Mida kandideerija tavaliselt vajab

Elulookirjelduse koopiad vastavas keeles

Diplomi kinnitatud tõlge

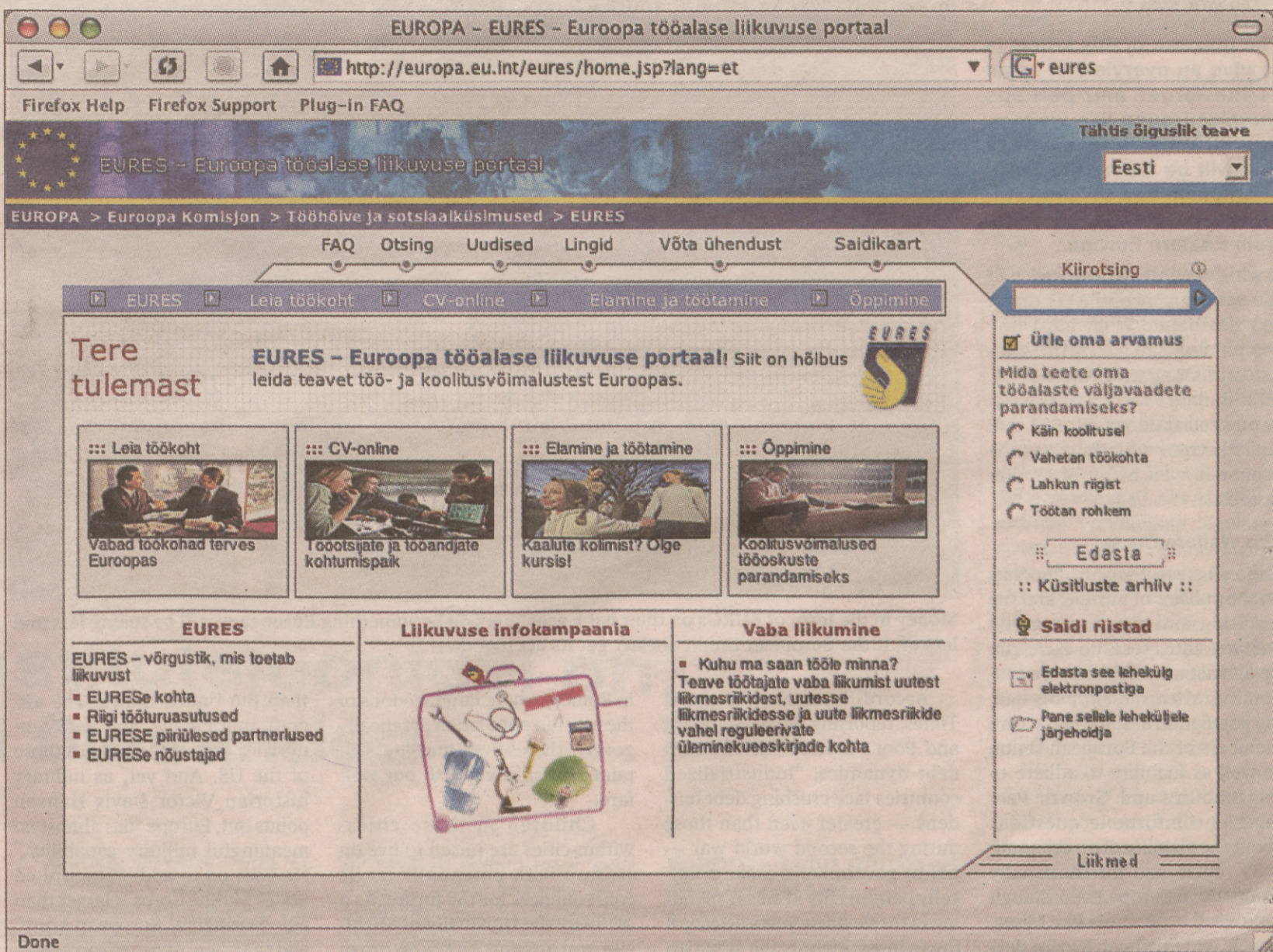
Koopiad madalama taseme diplomist (nt keskkooli lõputunnistus)

Pass või muu kehtiv isikutunnistus

Koopia sünnitunnistusest

Vajalikud ankeedid

Mõned passipildid

Kes soovib Euroopas tööd leida, peaks alustama EURESe

Üleminekusüsteem 2+3+2

Euroopa Liidu tööturu avanemise üleminekuajaperioodi eesmärk on vähendada tõrkeid EL riikide tööturgudel.

Alates käesoleva aasta esimesest maist leiab aset esimene etapp, mil EL liikmed võtavad

uutest liikmesriikidest töötajaid vastu sisereeglite alusel. Kaks aastat pärast ühinemist pakuvad liikmesriigid välja uue süsteemi, mida järgneval kolmel aastal rakendada soovivad, st esitada tööalade väljastamisele piiranguid.

Viimase, kaheaastase perioodi

algul kutsutakse liikmesriike üles turge avama. Tööalade nõudmist lubatakse jätkata vaid juhul, kui riik suudab tõestada tõsiste tööturuhäirete olemasolu või taastekkimise ohtu.

Pärast 7-aastase üleminekuajaperioodi lõppu pole ühelgi EL riigil

õigust liidu kodanikult tööalade nõuda.

Kohe avasid uutele liitujatele oma tööturu Iirimaa ja Suurbritannia.

Allikas: Tööturuamet

Kui tahad Euroopasse õppima minna, aitab PLOTEUS

PLOTEUS (Portal on Learning Opportunities Throughout the European Space) aitab leida sobilikke õppimisvõimalusi üle terve Euroopa.

PLOTEUSE otsimootorit kasutades võib lähteandmeteks valida riigi ja linna, kus õppida tahetakse, keele, haridustaseme algkoolist doktoriõppeni ning soovitud eriala. Otsing annab vastuseks kõikide sobivate koolide või koolitusteenuse pakujate loetelu koos lühitutvustustega.

Veel leiab otsija riikide haridussüsteemide kirjeldused, kontaktid, üldinfo sihtriigi kohta, stipendiumivõimalused, vahetusprogrammid jm. Veebikülje abiinfo on eestikeelne, otsimootorit kasutades leitavad andmed üldiselt inglise ning sihtriigi keeles.

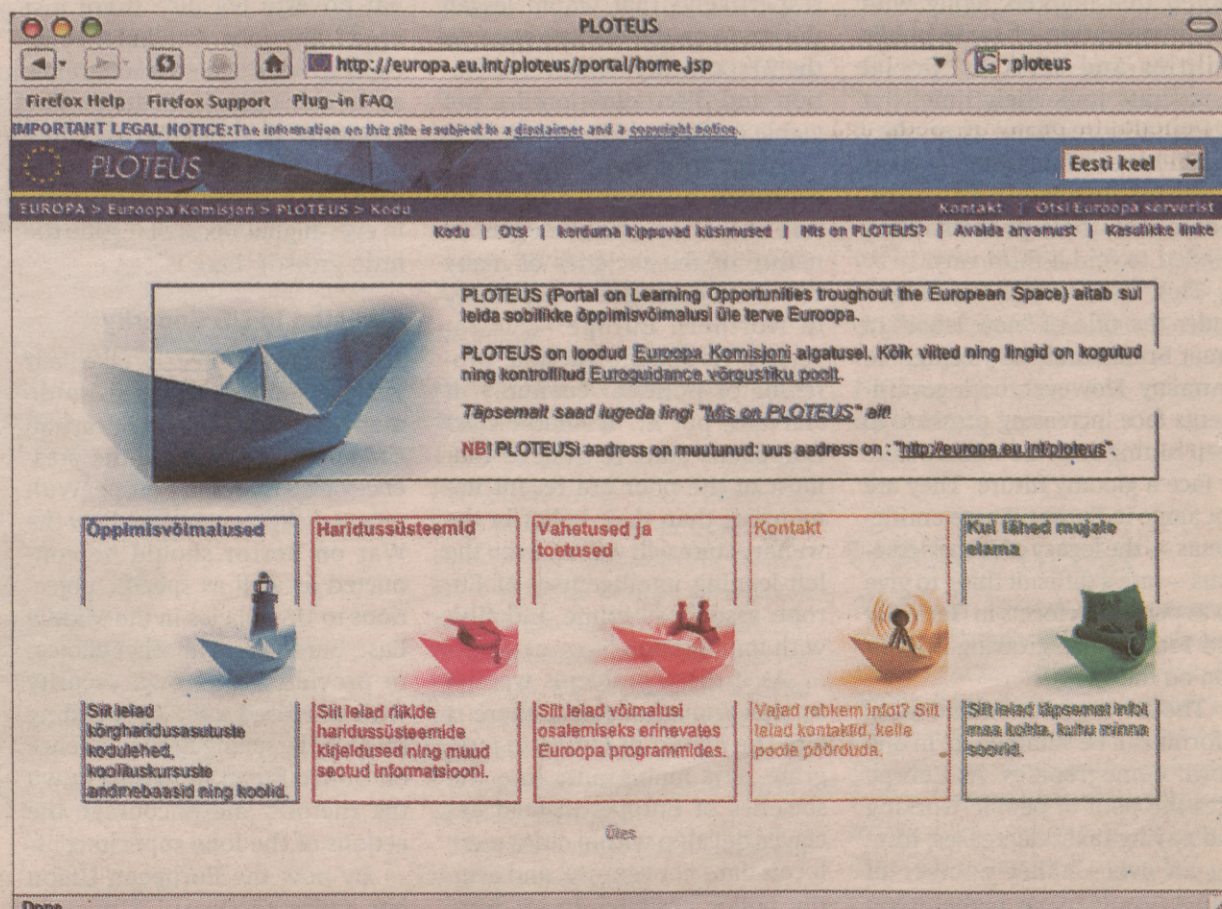
Tudengilehe katsetuse tulemusena selgus, et terves Euroopas on 289 kõrgkooli, kus on võimalik inglise keeles omandada juhtimis- ja haldusalane kõrgharidus.

Veendu, et diplom on tunnustatud

Kui tahad kontrollida, kas sinu juba omandatud keskkooli lõputunnistus, kõrgkooli diplom või valitud haridusasutuse diplom teistes Euroopa riikides kehtib, pöördu info saamiseks akadeemilise tunnustamise võrgustiku NARIC poole. See hõlmab täielikku andmebaasi kõigi EL liikmesriikide, Euroopa Majanduspiirkonna ning Kesk- ja Ida-Euroopa kohta.

<http://europa.eu.int/ploteus>
<http://www.enic-naric.net>

TL

Portaal PLOTEUS aitab soovijal kiiresti leida sobiva kooli

The Welfare of a Security Addicted Europe

Jüri Saar

Jyri.Saar@ebs.ee

The purpose of this article is to give an overview of some of the larger and perhaps thornier issues like welfare, immigration, and security that will be facing the European Union as it diligently integrates ten new members from Eastern Europe.

During the last decade and half the eastern part of the continent has developed from hard line communism into mostly free market capitalism with few regrets. "Old Europe", meanwhile, has a strong social democrat past that could become a hindrance to the economic well being of greater Europe.

The Welfare Curse

The influence of social democrats on the policies of Europe, and the resulting ambition for a grand welfare state, seem to have run up against a wall. Miniscule economic growth and a rapidly ageing population in some of the core members of the European Union as well as inability to adhere to the Stability and Growth Pact raise uncomfortable questions about the viability of an economically robust and internationally competitive Europe. Even though renowned economists like Mises, Hayek, and Friedman had for decades pointed out the fallacies of socialism and the welfare state, the ideology espoused by social democrats did not exhaust itself until the early 1980.

According to Ralf Dahrendorf, the former director of London School of Economics, "by the end of the 1970s the policies of social democrats had resulted in large bureaucracies and introduced a deadly phenomenon — stagflation i.e. economic stagnation with high unemployment and rising inflation." A solution for stagflation came from conservative parties and movements that promoted free markets along with the privatization of some public utilities and services. Social democrats took their time, but eventually realized that they would have to integrate the ideas of free markets and small governments into their policies. They needed to find a third way.

This "third way" has emerged under the title of "new labor" in Great Britain and "new center" in Germany. However, both governments face increasing pressure to keep cutting back the welfare state or face a gloomy future. They are not alone in Europe. Large entitlements — the legacy of social democrats — are a difficult thing to give up as pension reforms in Germany and France face growing opposition on the streets.

The driving force behind these reforms can be summed up in one word: demographics. As Europe ages the pool of people working and paying taxes decreases, forcing an ever-smaller number of young people to pay higher taxes to support retirees.

Money in the form of EUROS on their bank accounts will be something Europeans will be seeing less and less of, if the European Union doesn't get its act together.

According to the Financial Times, reporting on the Standard and Poor's assessment of OECD debt dynamics, "Industrialized countries face crushing debt burdens — greater even than those during the second world war — unless governments make politically painful cuts in social spending in the next few years." According to most analysts the situation isn't quite as grim yet, but cuts in social spending have to be made within the next decade, while the working population of Europe is at its peak.

Welfare for immigrants?

The second aspect of demographics worth considering is the increasing amount of immigration and the resulting social strain, that has already prompted people in Austria and the Netherlands to consider right-wing political parties campaigning on a platform of anti-immigration (Jörg Haider and Pim Fortuyn respectively) that would lessen the strain on the welfare state. In the 21st century, however, isolation and discrimination are not viable options.

As people flee from poorer countries to look for a better future in Europe, the homogenous nature of the societies of many European countries — especially in Northern Europe — is revealed. As Alberto Alesina, professor of political economy at Harvard, put it: "If middle-class Europeans start to believe that most of the poor are recent immigrants than their belief in the welfare state will waver. Even the left-leaning intelligentsia of Europe associates crime and filth with immigration."

As if these problems weren't serious enough already, there is also the matter of failing to integrate new immigrants into the societies of Europe. Instead enclaves develop within cities where locals dare not venture, and even the police hesitates to set foot. This problem is particularly topic

in France, where large sections of the Muslim population practically govern themselves and are sustained by nothing else but welfare.

Children in these cities-within-cities are raised to live on welfare with potentially tragic consequences for the future. As a study by the University of Michigan and a report by the Heritage Foundation reveal, "the receipt of welfare income has negative effects on the long-term employment and earnings of young boys." The study suggest that an increase of 1000\$ per year in welfare income received by a family would decrease a boy's future earnings by as much as 10%. "Thus, the long term well-being of the child is improved, if the family is off welfare, even if this means lowering the family's income," the Heritage Foundation report concludes.

Traditional methods like employment cannot be used to combat poverty because there just aren't any jobs available, especially to uneducated immigrants, as is the case in France. The economy is stagnant, weighed down by the obligations of a benevolent welfare state resulting in ever-higher taxes that stifle the little growth there is.

Addicted to US Security

Just as many Europeans take their welfare state for granted, so do many members of the European Union take for granted the presence of US forces in Europe. With recent disagreements on how the War on Terror should be conducted as well as specific objections to US policies in the Middle East, Europe face another choice: to provide for its own security with increased military spending thereby lessening its dependence on United States or to tone down the rhetoric and encourage the actions of the lone superstate.

By now the European Union has more territory, a greater population, and a larger economy

than the United States. The aircraft, automobile, and heavy industries are comparable to those of the US. And yet, as military historian Victor Davis Hanson points out, Europe "has almost no meaningful military capability." He goes on to add: "The United States Marine Corps is larger than any continental European army" and that "one of Americas twelve carrier groups is far more potent than all of Europe's naval forces combined." American resentment with Europe over recent policy issues seems to be the most intense at the grass-roots level, where Mr. Hanson notices that "people grow tired of the French, expect ingratitude from Germany — and are disgusted by Belgian silliness, Scandinavian moralizing, or Spanish and Greek antics." The eminent military historian goes on to argue in his National Review article that most of the problems between the US and Europe should not be viewed in terms of money, troops, ingratitude, and hypocrisy but, "rather in terms of psychological dependency and its associate pathologies of enablement and passive-aggressive angst."

A parallel between individual welfare and national security dependence is not difficult to draw, when Europe is for all intents and purposes protected by the United States. The psychological effects on the nation states of Europe resulting from American security resemble those of young boys brought up on welfare — dependent for so long they resent it, becoming angry at the provider and unable to move on.

The answer to the problem of security dependence seems simple enough: end it. While for the US this would cost and mean little, a Europe that would have to start thinking seriously about security would have to tackle once again the problem of the welfare state: to continue to spend on social benefits or take security seriously, and invest accordingly.

Politically the issue is a minefield that no sane career politician will ever want to tackle.

Mr. Hanson concludes his article by pointing out that the US must be, "far sighted and confident enough to encourage the emergence of an associate rather than a dependant. Parents are happy when their sixty-year-old sons move out and get apartments — not angry that they have lost the opportunity to feed and launder balding and perpetual adolescents."

The Decision of the Century

The problems that the European Union will face are complex and will require the efforts of some of the brightest minds on the continent to solve. However, as of yet it remains unclear, whether the necessary political will to take the required steps is there, just as it's unclear how this behemoth that encompasses more than 450 million people will be guided toward a future of global economic and political influence.

One thing is certain; the European Union cannot go on making decisions the way it has done in the past. The "new" Europe is simply too large and encompasses too many groups with various different interests. The European Union has come up with a solution in the form of a Constitution, but when (if ever) the final document will emerge, remains an unanswerable question.

With thousands of years of history and national identities built on glorious past achievements, many pundits remain skeptical about the possibility of national identities subjected to the interests of Europe. And even if Euro-centric politicians agree, there remains the question of what the ordinary man/woman on the street thinks.

The prime minister of United Kingdom, Tony Blair, has already declared that the European Constitution will be put to a vote. The Czech Republic, Denmark, Luxembourg, Ireland, Holland, Portugal, and Spain had declared their intentions earlier but none of them had the effect of Britain's announcement. This places both the president of France Jacques Chirac and Chancellor Schröder of Germany in an uncomfortable predicament to do the same in their respective countries. An opportunity neither of the men relishes in the face of strong political opposition.

As Estonia becomes a full member of the European Union, Estonians face a unique problem of their own: how to stave off extinction, the eternal disappearance of Estonians? Precious little can be done to solve this problem in Brussels, but here, in our own bedrooms, Estonians still have a fighting chance.

The future is uncertain but interesting as the dreamy European giant struggles to keep it all from falling apart and Estonians struggle to keep the babies coming.

Strateegilisest juhtimisest ja organisatsioonikultuurist

11.–13. mail külastas EBSi rahvusvaheliselt tunnustatud Saksa professor dr. Herbert Paul, kes siinsetele tudengitele luges kursust *Corporate Culture and Strategic Management*.

Kolmepäevase kursuse raames andis dr. Paul EBSi tudengitele ülevaate strateegilise juhtimise ja organisatsioonikultuuri omavaheolistest seostest ja rollist globaliseerivas ühiskonnas, erinevate tehnikate rakendamisest ja juhtide toimetulekust muutustega.

Juhtumianalüüsi raames võeti vaatluse alla EBSi kultuur. Kuna osalejate hulgas oli lisaks kohalikele ka hiina ja Erasmuse programmi tudengeid, avaldati üpris vastakaid arvamusi.

Põhilise iseloomustajana toodi välja EBSi loodud imago: tugev, rahvusvaheline äriülikool. Samas kritiseeriti materiaalsete väärtuste liigset rõhutamist — tudengid ootavad ülikoolilt edukuse näol pigem isikliku arengu võimaldamist ja silmaringi avardamist. Sa-

muti nimetati tudengeid liitvate ettevõtmiste vähesust ja üliõpilasvaimu puudumist, informatsiooni edastamise ühekülgsust, negatiivsete uudiste tõrjumist ning vähest läbipaistvust otsuste langetamisel nii üliõpilasomavalitsuse kui kooli juhtkonna tasandil. Kuna tudengitesse suhtutakse kui klientidesse, kannatavad kohati nii akadeemilised standardid kui tudengkonna üldine tase, nõrkade õppetulemuste puhul ei rakendata otsustavaid abinõusid. Kursusel osalenud mär-

kisid, et see, millisenä EBS end ise näeb ning kuidas kooli suhtuvad väljaspool asetsevad vaatlejad, ei kattu päriselt. Suurem enesekriitika aitaks probleeme lahendada.

Dr. Herbert Paul oli meeldivalt üllatunud EBSi üliõpilaste dialoogivõimelisusest, avatusest ja inglise keele valdamise tasemest. Kahjuks kasutas ainulaadset võimalust seekord vaid 15 tudengit. Dr. Paul naaseb EBSi võimalusel taas 2005. aasta veebruaris.

TL

Järgnevat lugu pärineb EBSi majandusteooria õppetooli 26. mai 2004 laualehest "Pööningujutud" ning on ära toodud muutmata kujul.

Totsent teab ja arvab

Totsent arvab, et EBS-i päästaks kiire ja otsustav verevaetus.

Ma usun, et EBS-i turundusõppejõud kordavad päevast-päeva ühte ja sama sõnumit: eristuge oma konkurentidest, leidke turul oma nišš ja nautige monopoliseeritud kaasnevaid hüvesid (ükskõik kui piiratud need siis ka parajasti ei oleks). Meie konkurentideks on teatavasti riiklike ülikoolide majandusteaduskonnad. Mis neid iseloomustab? Loomulikult liigub seal igasugust rahvast (ma palun oleme virgematelt vormidelt juba ette vabandust), aga keskmiselt luuserdavad TTÜ ja TÜ koridorides ringi nõukaajast pärit mõtetud tüübid (vt. Nädala ütleja), kelle kurioosseimaks näiteks on järjekordselt ilgelt valimisplakatilt vastu jõllitav Janno Reiljan.

Mis võiks siis EBS-i iseloomustada? Vahest ehk lääne kõrgkoolides (soovitavalt üle kaheksa kuu) õppinud, mõistlikud noored õppejõud?

Ma usun, et siiani ei vaieldaks mulle eriti vastu. Kuidas aga jõuda tänasest punktist, kus EBS-is toimuv meenutab pahatihti TTÜ-d või TÜ-d, sinna, kuhu me loodetavasti jõuda tahame? Mulle tundub, et meil valitseb kohati ekslik arusaam, nagu oleks sihile võimalik jõuda märkamatu, kedagi isiklikult puudutamata, suure sõbraliku perena. Hoiatavaks näiteks on siinkohal sel nädalal majandusarvestuse õppetooli kaitsmiskomisjoni ümber puhkenud palagan. Selle asemel, et peagi TTÜ-sse lõplikult ülekolivalle hullunud Alverile juba paar nädalat varem koht kätte näidata, valiti paraku vaigistamisstrateegia. Alveril lasti veel viimast korda vaenata kolleege ja üliõpilasi, kes ei mahu tema kahe sentimeetri laiusesse audiitorimaailma ja haliseda juhtkonnale saadetud kaebekirjas, et totsent on joodik (*vuat els iz njuu?*).

Kui me niimoodi jätkame, siis leiab kõikides allüksustes aset varsti see, mis välissuhtluses juba toimunud. Selgitan: EBS-l on teadupärast kolm välissuhte prorektorit: Endel Laanvee, Nicola Hijlkema ja see... mis ta nimi nüüd oligi?

Nädala ütleja

"Inimesed, kes pole saanud muud haridust kui partei ajalugu, keheline kasvatus, sõjaline õpetus ja igasügisene kartulisonkimine, ei saagi normaalselt käituda, kui nad on juba tähelapsest peale täis topitud vaenuliku riigi inimvaenuliku ideoloogiat ja see lõõl esimesel võimalusel välja."

Sven Kivisildnik (Vaimse Rutiini Preventsiooni Sihtasutus) selgitab, miks EBS on parem kool kui TÜ

EL juhtinstitutsioonidel on erinevad ülesanded

EUROOPA PARLAMENT: rahva hääl

Euroopa Parlament (EP) kujutab endast Euroopa rahvaste demokraatlikku häält. EP liikmed valitakse iga viie aasta tagant ning nad osalevad parlamendi töös seitsme poliitilise rühmituse kaudu. Iga rühmitus peegeldab vastavate rahvuslike parteide poliitilist ideoloogiat. Mõned parlamendiliikmed ei kuulu ühesegi rühmitusse.

Parlamendi põhilised ülesanded:

- arutada ja vastu võtta EL õigusakte — kaasotsustamismenetluse puhul jagab parlament seda võimu võrdselt Euroopa Liidu Nõukoguga;
- kinnitada EL eelarve;
- teostada demokraatlikku järeelvalvet EL institutsioonide üle uurimiskomiteede kaudu;
- kiita heaks olulisi rahvusvahelisi kokkuleppeid (nt kaubandus, kokkulepped EL ja teiste riikide vahel)

EP valib ka ombudsmani, kelle tööks on uurida kodanike ja EL institutsioonide haldusorganite vahel tekkinud vaidlusi.

Euroopa Parlamendi president on Pat Cox.

Europarlamendi valimised toimuvad 13. juunil.

www.europarl.eu.int

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU: liikmesriikide hääl

Varem ministrite nõukoguks nimetatud Euroopa Liidu Nõukogu (ELN) on EL põhiline seadusandlik ja otsuseid tegev asutus, mis ühendab kõigi liikmesriikide siseriiklikul tasandil valitud valitsuste esindajaid. See on foorum, kus erinevate liikmesriikide valitsuste esindajad saavad kaitsta oma huve ning jõuda kompromissideni. Põhiliste poliitikaasundi käsitlevate otsuste langetamiseks kohutakse peaministrite ja presidentide tasemel ehk Euroopa Ülemkoguna. Koostöös EPga kehtestatakse reeglid kogu Euroopa Ühenduse tegevusele. ELN on põhiline organ, kes vastutab valitsustevahelise koostöö eest välis- ja julgeolekupoliitika ning justiits- ja siseasjade valdkonnas.

Eesti välisminister Kristiina Ojuland kandideerib ELN peasekretäri ametikohale, kelle ülesandeks on vastutada nõukogu tööprogrammi ja eelarve eest. Uus peasekretär valitakse juunis Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee istungjärgul.

ue.eu.int

EUROOPA KOMISJON: liikmapanev jõud

Euroopa Komisjon (EK) teeb ära EL igapäevatöö: teeb ettepanekuid parlamendile ja nõukogule esitatavate õigusaktide kohta, kindlustab EL otsuste elluviimise ning jälgib eelarveliste vahendite kasutamist ning õigusaktide järgimist. EK presidendi valivad EL liikmesriikide valitsused, kandidatuuri peab heaks kiitma ka EP. Komisjon nimetatakse ametisse viieks aastaks.

Euroopa Komisjoni president on Romano Prodi.

europa.eu.int/comm

TL

Estonian Higher Education Accreditation Centre

Joint Final Report

Estonian Business School

General Overview

The expert team

- Prof. Heinrich Stremitzer, Wirtschaftsuniversität Wien, Austria;
- Prof. Ilkka Virtanen, University of Vaasa, Finland;
- Prof. Juris Kruminis, University of Latvia, Latvia;
- Prof. Kurt Pedersen, Aarhus School of Business, Denmark;
- Prof. Wim Meeusen, University of Antwerp, Belgium.

ESTONIAN BUSINESS SCHOOL

7343950 Business Administration

7343949 Business Administration

6343949 Business Administration

6343993 IT Management

6343992 Entrepreneurship and Business Administration

8343914 Business Administration

General Findings at the Estonian Business School

The team of experts (TE) took the *self-evaluation report* of EBS as the starting point of its investigations. The quality of this report was considered to be very good, and indeed by far the best of the four institutions visited. The report was clearly structured, written in faultless English and contained all the relevant information. This facilitated the task of the TE considerably. There was no need for a laborious extraction of additional necessary information, not present in the self-evaluation report, as was often the case in the other visits. The report was clearly written in a professional way.

The Estonian Business School is dedicated to growth and quality improvement in teaching and research. It appears from the self-assessment report that approximately 15% of the budget may be classified as investments in equipment and human capital. Besides the traditional programmes, BBA and MBA, a Bachelor of IT management was added in 2000 and a Bachelor of Entrepreneurship and Business Administration in 2002. In the same year a MSc in Business Administration was added to the programme 'portfolio'. The EBS also offers a set of parallel 'International Business' degrees that are basically identical with the BBA, BEB, MBA degrees.

The new degrees tap into the resources on which the traditional degrees are founded, and bear witness to a commitment to serve the Estonian business society by offering a differentiated set of specialisations. The strategy and the objectives of EBS are fairly clear and well-defined, and in agreement with the educational policies of the institution.

In the background of the evaluation of the curricula, in the view of the TE, an extremely important point is the *quality of the teaching staff*, especially for institutions with university status. There are different aspects to this issue:

1. The way in which new staff is hired and existing staff is promoted. As the other institutions that were visited, EBS is privately owned. The immediate implication is a hierarchical decision structure. Although to all appearances vacancies for new staff are widely advertised, there seems to be little transparency in the way the selection procedure is handled. The EBS Senate – a non-elected body and essentially the emanation of the owners – hires new staff members, appoints Chairholders and makes decisions on promotions. A peer-review system is absent, as in the other private institutions visited. That is not to say however that the best candidate is not selected (the TE would have no basis whatsoever to maintain this).
2. The existence of opportunities for scientific research. In universities – as opposed to 'applied higher institutions' – teaching and research should go hand in hand, because of the societal mission of universities and because research enhances the quality of teaching. This implies the following aspects:
  - a reasonable teaching work-load, leaving sufficient room for research. As far as the TE could judge, the teaching work-load of the staff is fairly

high (about 10 hours per week on average), without being excessive. In the self-evaluation report it is mentioned that on average staff members can attribute 25% of their time to research (p. 86).

- *academic freedom*. The TE got the impression that, as far as research goes, staff members had sufficient freedom to define their own research themes, within the limits defined by the Chair.
- *a research-stimulating atmosphere*. A positive development at EBS is the creation, in 2001, of the 'Development Fund for Academic Capital'. This fund creates the possibility that faculty members are given a free term, and receive allowances for travel expenditures for international conferences. This is a clear indication that EBS strongly wishes to develop its research potential. On the negative side, the management of EBS seems to attach a research connotation to consulting work. It is the opinion of the TE that consulting work can be considered to be part of the mission of business schools (if only because it creates positive feedbacks to teaching), and that the management of the school does well to encourage its teaching staff to engage in it, but that it should not be a hindrance to scientific research in the areas of business administration and management, and certainly not be seen as a substitute for it.
- 3. The existence of a quality assurance system and the role of student feedback. The TE found that in this respect the

EBSis on akrediteerimata vaid kaks õppekava

2003. aasta lõpus akrediteeriti kõrghariduse hindamise nõukogu otsusega viis EBSi õppekava. Akrediteeringust jäi ilma doktoriõpe, senini on riiklikult tunnustamata ka õppekava võõrkeel ja ärikorraldus, mille koolitusluba kehtib veel ühe õppeaasta ning mis esitatakse akrediteerimiseks juba sel sügisel.

Toome siinkohal ära rahvusvahelise komisjoni poolt langetatud otsuse ingliskeelse versiooni, milles analüüsitakse EBSi tugevusi ja nõrkusi ning antakse soovitusi, millest peaks tulevikus juhinduma.

Ekspertid leidsid, et EBSi infrastruktuur ja õppetöö korraldus on kõrgetasemelised. Õppejõudude valiku protseduur ei ole piisavalt selge ja läbipaistev, eriti eksitav on omanikekogu otsustav hää valikul ja ekspertide eelhinnangu puudumine, mis ei taga parimate valimist. Doktoriõppekava kritiseerisid eksperdid nii ainete kui ka teadustöö sisu osas. Kuigi ekspertide arvates pöörab EBS varasemast enam tähelepanu teadustööle, ei ole selle tase piisav doktoriõppe läbiviimiseks. Rahvusvaheliste partneritena peab EBS edaspidi eelistama ülikooli tasemel institutsioone, vastu tuleks võtta uus õppejõudude valimise eeskiri ja kord. Rahvusvahelise ärijuhtimise kraadil puudub hindajate arvates tegelik sisu, sest kraadi saamiseks esitatavatel nõuetel puudub sisuline seos rahvusvahelise äriaga.

TL

practice at EBS is exemplary. The former operates basically through the Curriculum Committees and the Chairs. The latter seems mainly to operate by means of mid-terms evaluation questionnaires. The TE understood that it is the Student Management Centre that analyses these data and gives feedback to the Senate and the Chairs (oddly enough, the student feedback procedure was not documented in the self-evaluation report). As in the other private institutions visited there seems to be a clear tendency to regard the students as 'customers'. The TE wonders if this does not create an atmosphere by which 'too much' weight is given to the evaluations of the staff by the students, but here again the TE has no basis to assume that wrong decisions have been taken in this respect.

Another point of general interest concerns *resources*. The TE found that, by far, EBS has the best infrastructure of all four institutions visited. The library is large and well equipped in terms of books, periodicals and PC's. Although the collection of professional journals in the field of economics, management and business administration is very reduced, resp. non-existent, this gap is largely filled by the possibility to access electronic databases of scientific journals via internet. A particularly positive point is that the teachers mostly use English language textbooks and that each student can lend these textbooks for free at the library.

The number of PC's for student use in the different PC-labs (87) is ample. Internet access is

general and the connection speed is up to standards. Particularly noteworthy is the operation, since the academic year 2000/2001 of WebCT, a web-based learning environment offering a wide range of teacher-student forms of interaction.

EBS has also, by far, the best infrastructure in terms of the building that is used. Many large and well-equipped auditoria, but also office space for the faculty staff. The latter is a necessity if one expects the staff to engage in scientific research. A negative aspect though is that many faculty staff members occupy offices in an 'open landscape' office environment.

THE BACHELOR AND MASTER PROGRAMMES

The Estonian Business School has requested accreditation for altogether five programs BA and MA programmes and one PhD programme. The programme structure is, in the view of the TE in agreement with the Bologna vision and form a fully compatible whole. In this section the three bachelor programs and two master programs are dealt with.

1. Bachelor of Business Administration (6343949)

The programme has been running for almost 10 years, and is in its current shape a conventional BA program. The curriculum contains business administration, economic, language-and-communication courses and 'general' courses supplied with a 'minor' of 9 cp. that define four specialisations. Admission requirements are standard. The degree

awarded is either a BBA or a BIBA (Bachelor of International Business Administration). In order to obtain the latter, the thesis must be in English and one term must be spent abroad. None of these requirements are related to the professional field of *international business*, and none of the courses have an i.b. content.

2. Bachelor of IT Management (6343993)

This programme is comparatively new, and has produced no graduates. The programme reflects the demand for IT managers in society, and 45 of 120 cp are dedicated to IT topics. Admission requirements conform with national and international standards.

3. Bachelor of Entrepreneurship and Business Administration (6343992)

This programme is designed and balanced in a way that seems appropriate for its stated goals. It is predominantly taught by a research oriented department with relevant knowledge in the fields covered. Like the BBA programme, it offers an opportunity to acquire a degree in *international business* which is not warranted by the curriculum.

4. MSc in Business Administration (7343950)

The programme was launched in September of 2002. Admission requirements are in accordance with national and international practice. The degree offers four majors, all founded on a well-designed set of core courses. The course offers a choice between a degree in business administration, and one in international business administration. None of the four majors, however, reflect any particular contents of international business.

5. Master of Business Administration (7343949)

The MBA degree is composed of 60 cp and is planned to take one and a half year. In consequence it does not – like the MSc – automatically fulfil the conditions for starting a doctoral study. The MBA aims at lower and middle managers with a wish to boost or change the carrier path. A number of the courses in the specialisation parts share registration numbers with subjects taught in the MSc programme (e.g. FIN 518), but differ in contents (teaching materials, teaching methods etc). The MBA programme offers a straight MBA degree or a degree in international business. The latter does not in any way fulfil criteria for an i.b. contents. The opportunity to acquire a degree in *international business* is again not warranted by the curriculum.

In conclusion, the three bachelor studies and the two master studies *meet the requirements to cur-*

riculum, except with respect to the ‘international business’ parallelism.

The EBS is adequately equipped with computer and library facilities to meet the needs of the bachelor and master studies. Studies are well and clearly organised, and university support functions appear to co-operate seamlessly with academic units. Information of relevance for the studies are provided on an intranet-based web-tool WebCT, and requests to academic calendar are met. The bachelor and master theses seem to be of reasonable/good quality. The TE has noticed that an unreasonable large share of the students do not finish their degrees in time and that the production of graduates is not sufficient in relation to the number of students enrolled. The TE has not been informed on failure analyses in relation to students’ participation or failure to finish grades.

The physical environment yields sufficient space for work as well as recreational activities. Each student has access to her or his personal counsellor (each of which handles around 200 students).

In conclusion, the Estonian Business School *reasonably meets the requirements* to the organisation and the processes of the master and bachelor studies.

The unison message from the EBS students – bachelor and master students alike – has been that EBS was chosen because of its reputation – and in spite of high tuition fees, and that the high expectations of the students are satisfied by the school. The MBA students and graduates saw themselves as agents of change in the Estonian society, and expressed satisfaction with the combination of knowledge acquired at the bachelor level and the skills provided by the MBA program. The close teacher-student relations were emphasised, as well as the possibilities of influencing the curriculum.

The sharp drop in student intake from 2002 to 2003 was noticed, but not explained by the EBS. Still, student intake is sufficient to sustain the differentiated programme that the EBS offers. In combination with the lacking information as to the student flow, mentioned above, the drop in applications warrants some concern.

As to the internationalisation aspect the TE noted the following. In 2001 EBS launched an international MBA programme for Chinese students. In 2003 a BA programme for Chinese (and Indian) students was added. ‘Incoming’ international students may be a future compensation for the declining home demand. The TE noted that the percentage of EBS students engaged in ‘outgoing’ international exchange is increasing rapidly.

In conclusion, the team finds that the *requirements to students are largely met*.

6. The degree ‘PhD in Business Administration’ (8343914)

The nominal study period for the PhD degree to be evaluated is 4 years and the total volume of studies is 160 cp. 15 cp are devoted to so-called ‘core subjects’, 15 to 25 cp to so-called ‘special studies’, including also pedagogical practice and consulting, and 120 to 130 cp are devoted to the thesis itself.

The list of core subjects is the following: ‘Contemporary paradigms and methods in social sciences’ (5 cp), ‘Organisation and management’ (6 cp) and ‘Written and oral communication’ (4 cp). The list of special courses contains 12 subjects in different fields in the sphere of management and business administration.

The PhD thesis may consist of a dissertation, or a series of publications, or a published monograph. The 120, resp. 130 cp of the thesis include the participation in scientific conferences and workshops, the publication of scientific papers, books and handbooks. The amount of credit points allocated to the latter activities is decided by the PhD Curriculum Board of EBS.

Besides the fact that, in the view of the TE, too much degrees of freedom are left in the programme on which the PhD Curriculum Board must decide (i.e., too much space for, possibly, arbitrary decisions), the TE formulates the following remarks:

1. The subject ‘Written and oral communication’ cannot belong to the cp-earning part of a doctoral programme. More in particular, the skills of writing a faultless and well-structured scientific text should be considered as a prerequisite. Any PhD text that is submitted should obey to this standard, short of being rejected.
2. The subject ‘Advanced Microeconomics’ (e.g. based on the handbook by Varian *Microeconomic Analysis* (W.W. Norton and Company, 3rd ed., 1992) or by Mas-Colell, Whinston and Green *Microeconomic Theory* (Oxford University Press, 1995)) is a mandatory part in every doctoral programme in Management or Business Administration that the members of the IT know of. This subject, or a similar subject, is missing in the list of core subjects.
3. In the list of 12 ‘special subjects’ there are items that do not belong to a doctoral programme, such as ‘Business Law’ and ‘International Accounting Standards’. It is also not very clear to what extent the other 10 courses differ from similar ones that are offered in the MSc in Business Administration programme.

4. The TE strongly objects against awarding credit points in the doctoral programme to ‘consulting’ activities. PhD students, and young researchers should not be bothered with consulting jobs, and should certainly not be able to gain credit for it. Consulting and scientific research in management and business administration are two completely different activities. To a lesser extent the same goes for ‘pedagogical practice’.

5. Foremost, the TE is of the opinion that the research base of EBS, although growing, has not enough depth to warrant the setting up of a solid PhD programme. Firstly, in the last 5 years the Faculty staff of EBS has published at most 7 articles in peer-review international journals that can be considered as A- or B- journals (i.e., top journals). Although it must be said that the publication pace is increasing, EBS is still a serious distance away from what is needed to be considered a research-based school. Secondly, the School has so far not been able to attract more than one external research projects, e.g. EU Framework projects. The only EU Framework project that has been attracted (and where, for that matter, EBS is the main contractor) is under the ‘Innovation & SME’ programme and, to all appearances, relates to consulting activities, rather than scientific research. The list of partners of that project does not contain any universities or institutes of higher education.

It is the opinion of the TE that Tallinn, and for that matter Estonia as a whole is too small, and the respective research bases too weak to afford many parallel PhD programmes in management and business administration. The TE applauds the intention to join forces with other universities in Tallinn to create a consortium organising a joint PhD programme. EBS can be a valuable partner in such a configuration.

Conclusion: the TE does not wish to advise ‘accreditation’ or ‘conditional accreditation’ to the PhD in Business Administration at EBS.

General Recommendations

On the basis of the above findings the TE unanimously suggests a number of changes or improvements.

1. EBS should avoid confusion as to the registration numbers of courses. A given number should be well-defined and not change from programme to programme.

2. EBS should avoid using the term ‘international’ in connection with its degrees, unless the degrees are given a specific content of international business. The current names ‘Bachelor of International Business Administration’, ‘Bachelor of Entrepreneurship and International Business Administration’, ‘MSc in International Business Administration’ and ‘Master of International Business Administration’ are misnomers and should be avoided. EBS is encouraged to create a real international business aspect in its programme, e.g. as a specialisation in the bachelor programme or in the MSc programme.

3. EBS is encouraged to move to a higher step of internationalisation. This recommendation has two dimensions. First, a number of the partner institutions are polytechnics or at ‘Fachhochschule’ level and should be substituted by institutions at university level. Second, internationalisation should go further than student exchange and include exchange of staff, participation in international research programs &c.

4. EBS is encouraged to draw a more precise distinction between consulting and research. Currently much ‘research’ basically consists of consulting, but has a rather limited content of qualified analysis.

5. EBS is encouraged to increase the allocations to the research foundation and to create more flexible rules for the research oriented staff.

6. EBS is encouraged to revise the somewhat muddled organisational chart (see the self-assessment report on page 30), and find a clear terminology as to departments, chairs and ‘heads’. This may in addition be a step towards a more efficient division of labour in the organisation.

7. EBS should create precise and transparent rules for the recruitment, promotion and upgrading of the staff.

8. EBS is encouraged to further develop its commitment to TQM and other control mechanisms that may improve the efficient use of resources.

9. EBS is encouraged to seriously consider how to handle the unsatisfactory throughput of students in the programmes at master as well as bachelor level.

10. The PhD programme should be seriously reconsidered in the light of the objections of the TE mentioned under the previous section.

11. EBS should try to enter a consortium or network configuration with other Tallinn universities to organise the PhD programme.

Kolme õnnetu tühine äri

Jüri Saar

Jyri.Saar@ebs.ee

Tallinna Linnateatri värskel lavastusel David Mameti näidendi "Äri" heidab terava pilgu kapitalismi varjupoolele, kus äri tähendab kelmust ja tulu nimel unustatakse sõprus niigi trööstitus maailmas.

"Tead, mis on äri? See on vaba ettevõtlus, isiku vabadus võtta Ette Täpselt Seda, mida sa, kurat, tahad. Selleks, et tagada võrdset võimalust tulu saada." Nii võib kokku võtta Linnateatris aprilli lõpus esietendunud lavastuse "Äri" ühe peategelase Walter Cole'i (Ago Roo) mõttemaailma. Tegu on inimesega, kes on olude sunnil enda elatamiseks valinud väiksemad ja suuremad kelmused, mida ta silmaga pilgutamata äriks kutsub.

Walteri (hüüdnimega Öps) "äripartneriks" on poeomanik Don (Andres Ots), kes on veendunud, et igal asjal on turg, olgu see katkine peegel või mõne menulavastuse meene. Poodi eksib aeg-ajalt poiss nimega Bobby (Mart Toome), kellesse Don suhtub isalikkusega, pidades talle lühiloenguid hommikusöögi tähtsusest.

Näidendi tegevus toimub väikeses pudipadipoes, suurlinna trööstituimas osas, kuhu on sunnitud koonduma elus mitte just kõige paremini toime tulevad inimesed. Linnateatri ajutise saali hubane väiksus ja vaimukas lavakujundus jätavad vaatajale võimaluse end suuremate pingutusteta mugavalt poodi nähtamatuks vaatlejaks kujutleda. Tagasihoidlikult, ent see-eest väga mõjuvalt on kasutatud muusikat, mis muudab mõned stseenid muidu tagasihoidlikus lavastuses üllatavalt intensiivseteks. Vaieldamatult on näidendi tähed siiski näitlejad, kes ropendavad, ähvardavad ja sööivad kirglikult, kadudes David Mameti mahlakasse dialoogi, mis on Triin Sinisaare poolt piinliku täpsusega eesti keelde tõlgitud.

Masendavalt sobiv ka Eestis

Hoo saab näidend sisse siis, kui Öpsil õnnestub Don osava manipuleerimise tulemusena panna rääkima, mis äri ta noore Bobby'ga ajab. Ahne ning sõnavoosav Öps teeb peagi Donile selgeks, et Bobbyle vastutusrikaste ülesannete usaldamine ei ole kasulik tema "äri", vaid ta peaks pöörduma kogenud inimeste poole, kes teavad, mis ja kuidas. Loomulikult pakub Öps kogenud inimeseks ennast, hämades Doni samas pidevalt mitmete absurdsete küsimuste ja vastustega.

Tegelased nimetavad äriks tegevust, kus ei kehti reeglid, vastutus või eetika, tähtis on ainult tulu. Kõik ülejäänud peab olema allutatud sellele eesmärgile. Nende elud pöörlevad ümber tulu saamise lootuse. Enamasti lihtsalt oodatakse, mängitakse kaarte ja üritatakse jätta muljet, nagu oleks kõigel tehtaval kaalu. Meeste elu tühisusest annab märku Öpsi

Öps kui mõttetühi mees, kes oskab hästi pätti mängida, olles tegelikult elus saamatu ka kõige triviaalsemate asjadega. (FOTO: PRIIT GREPP)

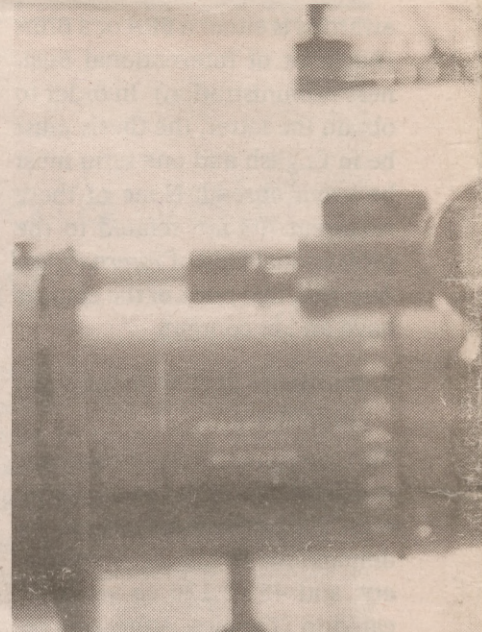
kümneid minuteid kestev hüsteeritsemine, mille allikaks on poolik röstsai.

Don, Öps ja Bobby tegutsevad pidevalt, kuid ei mõtle kunagi tegevuse tagajärgedele. Haljale oksale pääsemise nimel ei häbene ta ka sõprust ohverdamast.

David Mameti osavusest näitekirjanikuna annavad ettekujutuse vaatajas kerkivad emotsioonid. Keegi kolmest tegelasest ei ole oma tegude tõttu sugugi sümpaatne, ent siiski on hetki, mis reedavad, kui palju need inimesed üksteisest hoolivad (kui nad just viiesendist taga ei aja): Bobby soov tegeleda äri, olla Donile meelega järgi; Doni hoolitsevalt isalik suhtumine Bobbysse või muidu vastumeelsust tekitava Öpsi vestlusi lõpetav küsimus: "Ega sa minu peale pahane ei ole?" Need on inimesed, kes häbenevad tunnistada, et ilma ärita pole neil midagi peale sõprade.

Don (Andres Ots vasakul) mõtted "äri" suunatud ja Bobby (Mart Toome) leiab ennast rääkimas mehele, kes teda tegelikult ei kuule. (FOTO: PRIIT GREPP)

David Mamet on viimaste aastate juhtiv rezissöörina. (FOTO: WWW.KINOWEB.)

David Mamet reaalsuse t

Jüri Saar

Jyri.Saar@ebs.ee

David Mamet ei ole mitte ainult näitekirjanik, vaid ka näitleja, stsenaarist ja lavastaja, kes tunnustatud omapärase stiili ja teemakäsitletuse tõttu populaarne ka ajakirjanduses.

1947. aasta 30. novembril Flossmoori nimelises linnas sündinud David Mamet õppis näitekunsti Goddardi kolledzis ja *Neighborhood Playhouse School of Theater*'is New Yorgis. Läbimurre saabus 1976. aastal, mil etendusid esimest korda tema lavastused *The Duck Variations*, *Sexual Perversity in Chicago* ja *American Buffalo*.

Mameti kõige omapärasem joon on hõre ja hakitud dialoog, mis sarnaneb nii Harold Pinteri kui Samuel Beckett'i kirjutatule, kuid on pigem poeetiline, kirev ja terane, ühendades endas elukogemuse ja tänavaslängi. Saadud kombinatsioon on niivõrd unikaalne, et sai teatrikriitike poolt ristitud nimega 'Mametsepak'. Tunnustatud näitekirjanikule on omane minimalism lavakujunduses, sest nii *Oleanna*, *American Buffalo* kui ka *Glengarry Glen Ross*'i puhul leiab tegevus aset ühes ruumis, olgu see kabinet, pood või kontor.

Pärast esialgset läbimurret ei jäänud Mamet õpitut kordama. Tema areng näitekirjanikuna jätkus läbi inimsuhete uurimise, keskendudes eriti suhetele meeste vahel, kes on kaotanud igasugused moraalsed tõekspidamised ning ekslevad lootusetult hüljatuna näival emotsionaalsel tühermaal. Uuringute kulminatsiooniks võib pidada näidendit *Glengarry Glen Ross*, mis käsitleb kriisis vaevleva kinnisvarafirma maakerite vahelisi suhteid ja otsuseid ning mis 1984. aastal võitis lisaks mitmetele teistele auhindadele ka Pulitzeri.

Elu nagu filmis

Esialgne edu näitekirjanikuna avas David Mametile mitmeid Hollywoodi uksi, millest ta julgelt sisse astus. Alates 1981. aastast

...sul kuulsust kogunud mitte teatris vaid kinomaailmas stsenaaristi ja

et: inimsuhete ja erane vaateleja

keskendus Mamet peamiselt filmistsenaariumide kirjutamisele, millest tuntuimad on *The Postman Always Rings Twice* (James Caini romaani põhjal), *The Verdict*, *The Untouchables*, *Glen Garry Glen Ross*, *Wag the Dog* ja *Hannibal*. Sarnaselt mitmele stsenaaristile enne teda, leidis ka Mamet, et nägemaks kirjutatud kinoekraanil ettekujutusele vastamas, peab ta asuma režissööri rolli.

Esimene režissöör töö, *House of Games*, valmis 1987. aastal. Filmi tunnustati mitmete auhindadega, sealhulgas Pasinetti auhinnaga Veneetsia filmifestivalil, mis tagas võimaluse ka tulevikus režissöörina kätt harjutada. Järgnevate aastate jooksul valmisid David Mameti käe all filmid nagu *Homicide*, *The Spanish Prisoner*, *State and Main* ja *Heist*. Tema filmide läbivaks jooneks on petised ja pettus koos sellega kaasneva petliku reaalsusega.

Mitte ainult teater ja kino

Mamet leiab aega ka ajakirjandusele ja temalt on ilmunud mitmeid artikleid ja esseesid, mis käsitlevad erinevaid teatriga seotud probleeme. Mitmed esseed on

hiljem uuesti ilmunud kogumikena, millest tunnustatuim on *True and False*.

Õnneks ei ole Mameti terane pilk suunatud ainult teatritele, vaid sellele kirevale tervikule, mida me nimetame eluks. Kaks kogumikku koondavad tema varasemaid esseesid, kus ta käsitleb oma lapsepõlve, proovib mõista, mida tähendab olla juut, selgitab piljardisaalide võlu ning heietab mälestusi sellest, kuidas möödusid tema esimesed aastad New Yorgi teatriringkondades.

Mamet on ka kirglik reisija, kes suudab näha inimeste ja kohtade olemust, mõista nende elu tähtsamaid seiku ja kirjeldada elu sellisena, nagu see kuskil leidub, olgu see siis praegune kodulinn Cabot Vermonti osariigis või New York, kus "liiga paljude ameeriklaste jaoks on elu äriiline ettevõtmine."

Pensioniplaane ei tundu legendaarsel näitekirjanikul olevat, sest 2005. aastal peaks esilinastuma Mameti värskem film *Whistle*, mis on ühtlasi viimane film triloogias, kuhu kuuluvad veel *From Here to Eternity* ja *The Thin Red Line*.

David Mamet interneti avarustes

David Mameti artiklid ajalehes The Guardian

<http://film.guardian.co.uk/mamet/>

Viisteist artiklit, milles David Mamet käsitleb muuhulgas produtsentide rolli filmitööstuses, Oscarite jagamise poliitikat ja vägivalda filmides.

'If I Forget Thee, Jerusalem': The Power of Blunt Nostalgia

<http://www.forward.com/issues/2002/02.12.27/arts1.html>

Pikem essee Mameti külastusest Iisraeli, kus arutletakse selle üle, mida tähendab olla juut ja kuidas väljendub antisemitism.

Intervjuu David Mametiga

http://www.salon.com/feature/1997/10/cov_si_24mamet.html

Salon.com-i poolt 1997. aastal David Mametiga läbi viidud intervjuu, kus käsitletakse muuhulgas kassafilmide rolli ameerika kultuuris.

Radio Host: Ira Glass

<http://www.cnn.com/SPECIALS/2001/americasbest/pro.iglass.html>

Just nagu teatrist, filmist ja ajakirjandusest vähe oleks, on David Mametil oma arvamus ka raadio tulevikust.

EBSis stipendiumiga õppimise võimalustest

Karin Laur

karin.laur@mail.ee

EBSis on plaanis muudatused, mis tõstavad stipendiumiga õppimise võimalusi ja laiendavad stipendiaatide ringi. Sisseastujaid informeeritakse muutustest jooksvalt, nüüd anname põhjalikuma ülevaate ka tudengitele.

EBSi rektori Madis Habakuke sõnul oli 2003/2004 õppeaasta sügissemestril stipendiumisaajaid ligi 90, mis on oluliselt suurem number kui üldiselt arvatakse. Viimase nelja aasta jooksul on toetuste maht juba üle kolme korra kasvanud, ulatudes ligi 2 miljoni kroonini. Hetkel on EBSis käivitamisel korporatiivsuhete programm, mille käigus loodetakse kahe aasta jooksul üliõpilastele jagatavate stipendiumide mahutu kahekordistada. Toetussummad on erinevad, üldjuhul kindlaksmääratud protsent õppemaksust.

Kool koostöös ettevõtetega

Eeskätt soovib ülikool tihendada koostööd juhtivate Eesti ettevõtetega: "Meie praktika näitab, et EBSi lõpetajal ei ole probleemi töökoha leidmisega, kuid me sooviksime pakkuda edukamatele üliõpilastele ja ettevõtetele uue programmi kaudu võimalust teineteist leida juba kooliajal. Ettevõtted saaksid seega teadlikult osaleda oma võtme personali koolitamise protsessis, luues nimelisi stipendiume. Üliõpilased omakorda saaksid osaleda praktilisel oma tulevaste tööandjate juures ning parimatele neist avaneks võimalus õppida ettevõtete finantseerimisel. EBS pakub ettevõtetele mitmesuguseid koostööväljundeid, näiteks erinevaid uuringuid ja võimalusi lektoritena õppeprotsessis osaleda, "märkis Habakuk.

Hetkel pakuvad oma toetust EBSi tudengitele kolm organisatsiooni: AS EMT, Borås Östra Rotaryklubb koostöös Tallinna

Rotariklubiga ning Magistrite klubi. Kõik need toetused on mõeldud päevase õppevormi üliõpilastele ning taotlemiseks peab vastama teatud nõuetele nagu näiteks hea õppeedukus; EMT stipendiumi puhul on tingimuseks ka teostatud või kavandatud uurimis- või praktikatöö telekommunikatsioonide või infotehnoloogia teemal erinevates ärielu valdkondades. EBSi õppeprorektori abi Kaili Kross kinnitab, et äärmiselt positiivset tagasisidet "investeeringu" kohta on saadud näiteks Rotariklubilt.

Erinevad soodustused

EBSi-siseselt väljaantavad stipendiumid jagunevad üldjoontes kolmeks:

Akadeemilise võimekuse eest. Nn. "kuldpeade" stipendiumid on mõeldud eriti hea õppeedukusega üliõpilastele ja parimate riigieksamite tulemustega gümnaasiumilõpetajatele. Viiele parimate sisseastumishinnetega päevaõppe üliõpilasele kehtib 100% õppemaksusoodustus, mis pikeneb hea õppeedukuse puhul õpingute lõpuni, seega motiveerib saadav toetus tõsiselt tööd tegeva. Kaili Krossi andmetel suudab täistoetuse saanud üliõpilastest umbes 60% oma keskmist hinnet õpingute lõpuni üle 3,67 hoida (maksimaalselt 4,00). Lisaks saavad kõikide õppevormide tudengid alates II õppeaastast taotleda stipendiumi hea õppeedukuse põhjal vastavalt eelmise semestri tulemustele. Toetusi saavad iga aastakäigu kaks parimat pingerea alusel, seega makstakse õppetulemuste stipendiume semestris kuuetele inimesele.

Krossi sõnul on lähiajal ka selles plaanis muudatusi oodata ning loodetavasti õnnestub õppeedukuse alusel stipendiumisaajate arvu veelgi suurendada, et võimaldada toetust enamatele tublidele tudengitele. Samuti on plaanis laiendada toetusteprogrammi magistriõppes osalejatele.

Aktiivsuse eest määrab toetuse

EBSi Üliõpilasmavalitsus, kandidate saavad õppetöövälises koolielus aktiivselt kaasa löövad üliõpilased. Omavalitsuse eelarve raames jagatakse toetust mitmesuguste erinevate aktiviteetide eest, näiteks omavalitsuse liikmetele, Tudengilehe toimetusele, Tudengiraadio (eetris igal teisipäeval kell 17.20 Kuku raadios) saatejuhile, korvpalli- ja jalgpallitiimile, Karjääri- ja Nõustamiskeskuse projektijuhtidele ja teistele üliõpilasmavalitsuse struktuuriüksustes kaasalööjatele.

Aktiivsusstipendium on niioeldada tasu eelmise semestri töö eest ning arvestatakse välja individuaalselt igale taotlejale — vastavalt tema panusele EBSi ja tudengielu heaks.

Majanduslike raskuste puhul väärivad toetust andekad õppurid, kellel ei ole võimalik õppemaksu tasuda, selliseid stipendiume jagatakse semestris välja kolmele tudengile (30% õppemaksusoodustus).

Rohkem rõhku vahetusprogrammidele

EBSi poolt jagatavad toetused (välja arvatud parimate sisseastujate stipendium) kehtivad nii päevastele, õhtustele, kaugõppe kui ka internetipõhise õppevormi tudengitele. Märkusena võib veel lisada, et tarkadel ning aktiivsetel üliõpilastel on võimalik stipendiumi saada nii õppetulemuste kui aktiivsuse eest, maksimaalselt toetussummaks 100% nominaalsest õppemaksust.

Lisaks on hetkel kaalumisel EBSi-poolse toetuse suurendamine ERASMUS-outgoing üliõpilastele (ERASMUS-programmi kaudu Euroopa kõrgkoolidesse vahetusõpilasteks suunduvatele EBSi tudengitele). Senini on vahetusprogrammiga liitunud üliõpilastel tulnud suur osa välismaal õppimisega seonduvatest kulutustest isiklikult katta. EBS soovib tulevikus vahetusüliõpilase omandatud kogemusi senisest veelgi enam väärtustada ning rõhutada.

Matemaatika ülesannete lahendamise võistlus

Ajavahemikus 1. märtsist 30. aprillini toimus EBSis gümnaasiumi lõpuklassi õpilastele matemaatika ülesannete lahendamise võistlus, eesmärgiks väärtustada reaalaainete kui ärihariduse oskusainete õppimist ning pakkuda võimalust matemaatika ülesannete lahendamise võita stipendium EBSis õppimiseks.

Kõikide lahendajate hulgast on selgunud parimad, kes on pääsenud lõppvooru, mis omakorda selgitab juba välja võitja, kellele kuulub EBSi stipendium õppimiseks ühe semestri tasuta. Kui õpitulemused semestri lõpus püsivad kõrged, saab üliõpilane taotleda stipendiumi ka järgnevateks perioodideks.

Lõppvoor toimub 30. mail, lahendada tuleb 5 ülesannet, milleks on kokku aega 3 tundi. Kõik lõppvooru pääsenud saavad väärtusliku teemakohase auhinna, võitja nimi avaldatakse 1. juunil EBSi kodulehel.

TL

Töö ja vaev tasuvad ära

Praegu Šotimaal õppiv Mari Jääger arvab, et ei oleks aktiivse hoiakuta nii kaugale jõudnud.

Foto: erakogu

Küsisime stipendiaatidelt, kui suurt tööd stipendiumi saavutamise nõuab ning mida on see kogemus neile andnud.

Mari Jääger, infotehnoloogia juhtimine, 3. kursus

**Oled saanud stipendiumi õppe-
edukuse alusel, aktiivse osale-
mise eest kooris, EMT stipendiumi
ja Boras Östra Rotaryklubi sti-
pendiumi. Kui suurt tööd on see
sinult nõudnud?**

Õppimise nimel olen alati pingutanud ja üritanud leida parimat suhet õppimisele pühendatud aja ja sellest saadud kasu vahel — tasakaalu on raske saavutada. Olen EBSis alati püüdnud leida midagi, mis rahuldaks mu isiklike ambitsioone ning — leidsin selle aktiivse üliõpilasorganisatsioonide tegevuses. Liitusin kohe esimese kursuse alguses EBSi Üliõpilasesinduse ja EBSi Kammerkooriga, mis siis kandsid nime Edustus ja EBSi Segakoor. Koori tegevuses osalemine oli mulle puhas rõõm, midagi hingele. Lisaks avanes võimalus kätt proovida koorivanemana, millest sain hindamatu väärtusega kogemuse organisatsiooni ja inimressursside juhtimisel. Andsin endast parima ja vastutasuks sain rahulduse tehtud tööst, ääretult palju meeldivaid mälestusi uute sõpradega veedetud ajast ja natuke elutarkust. Stipendium oli tunnustus tehtud töö eest, meeldiv boonus. Järgmised stipendiumid toetusid suuresti eelnevatele kogemustele, julgele pealehakkamisele ja eneseteostamisvajadusele.

See kõik on nõudnud palju tööd, kuid (mitterahaline) tasu, mida ma seeläbi saanud olen, kaalub kulutatud energia ja aja kahtlemata üle.

Kas aktiivsus on sinu jaoks võimalus ülikooli ajal midagi korda saata või mõtled pigem õppemaksusoodustusele? Mil-

line on aktiivse tudengi eelis mitteaktiivse ees?

Aktiivne osalemine üliõpilasorganisatsioonide tegevuses pakub võimaluse teadmisi omandada, neid ellu rakendada ja uusi kogemusi saada. Seeläbi areneb organisatsioon, saab kasu tudengkond ja ka mina ise. Õppemaksusoodustus pole minu jaoks kunagi olnud omaette eesmärk, pigem tunnustus saavutatut eest. Olen korraldanud mitmeid üritusi, mille eest stipendiumi saanud ei ole. Tegevusrõõm, hea seltskond ja kogemus on olnud piisavalt tasuvad, et sama teed jätkata. Olulisim, mida "aktiivse tudengina" saanud olen, on julge pealehakkamine ja enesekindlus, mis toob kasu elu lõpuni. Praegugi olen lõpetamas semestrit vahetustudengina *Strathclyde Business School*is keset kevadist Šotimaad. Arvan, et ma ei oleks siia jõudnud, kui poleks olnud aktiivne esimesest koolipäevast peale.

Kas EBS pakub sulle seda, mida ootad? Kas näed veel arenguvõimalusi ja kui, siis milliseid?

EBSi õppima tülles erinesid mu ootused mõnevõrra praegusest. Esmakursuslasena arvasin, et EBS on koht, kus õpetatakse nõ koolitarkust. Nüüd näen, et õpikutest loetav teooria on kellegi reaalne elukogemus ja EBS on koht õppimiseks ning silmade avamiseks. Praegu ootan EBSilt just seda, mida saan — täpselt niipalju võimalusi, kui iseenda jaoks loon, niipalju teadmisi, kui ise õpin, ja niipalju kogemusi, kui ise omandan.

Arenguvõimalusi näen tudengkonnas. Mida võimekamad, teadmisanulisemad ja tegutsemisvalmid on tudengid, seda soodsam hüppelaud ellu on EBS. Mida paremad on EBSi tudengite saavutused, seda kvaliteetsem on EBSi kõrgharidus.

Olga Plitus, rahvusvaheline ärijuhtimine, 3. kursus

Sina oled saanud stipendiumi heade õppetulemuste eest. Kui raskelt või kergelt on see saavutus tulnud? Kuidas hindad oma pühendumist õppetööle?

Muidugi ei ole see kergelt tulnud. Tegelikult sain sisseastumistulemuste põhjal 100% õppemaksusoodustust ja olen suutnud seda säilitada (kaalutud keskmine hinne 3,96). Huvitav on see, et algklassides ma nii tubli ei olnud, aga mida edasi, seda paremaks muutusid tulemused. Ma arvan, et järjekindel töö on hariduse omandamisel väga oluline ja paratamatult peab midagi ohverdama, näiteks vaba aega ja lõbutsemist.

Kas stipendium aitab sind õpingutes?

Lihtsalt majanduslikult on kergem. Ei pea muretsema, et õppimine rahapuudusel pooleli jääb.

Kuidas hindad haridust, mida EBS pakub? Kus on veel arenguruumi?

Olen üldiselt rahul nii õppekorralduse kui lektoritega. Kohati on probleem selles, et teave ei jõua piisavalt operatiivselt üliõpilasteni, mõned õppejõud ei edasta vajalikku infot kuigi kiiresti. Samuti on eksamigraafik on väga tihe ja selle tõttu kannatavad hilisemate eksamite tulemused.

Lihtsalt selline mõte ka, et loengud võiksid alata kell 10, nii raske on alustada 8.30 (*naerab*).

TL

10 küsimust Promillionimängust

1. Pärast Euroopa Liidu laienemist on väikseim liikmesriik

- a) Eesti
- b) Luksemburg
- c) Malta
- d) Vatikan

2. Mille järgi on nime saanud Sampo pank?

- a) imeveski "Kalevalas"
- b) samagon
- c) sampoliit on alam parteitegelane
- d) see on tagurpidi opmas

**3. Mis aastal muutus USA sõjaväe sisenet (milnet) inter-
netiks?**

- a) 1984
- b) 1976
- c) 1975
- d) 1969

4. Mis värvi oli Coca-Cola algsest?

- a) kollane
- b) punane
- c) roheline
- d) pruun

5. Üldise e. kogukasulikkuse all mõistetakse:

3. kursuse ärijuhtimise tudeng Olga on üks neid, kes suudab palju saavutada

Foto: erakogu

a) viimase tarbitud ühiku piirkasulikkuse ja tarbitud ühiku arvu korrutist

b) kõigi tarbitud ühikute piirkasulikkuse summat

c) viimase tarbitud ühiku piirkasulikkuse ja kauba hinna korrutist

d) esimesena tarbitud ühiku piirkasulikkuse ja tarbitud ühikute arvu korrutist

6. Asenduse piirmäär näitab:

- a) asendusefekti suurust
- b) kogukasulikkust tarbimise tasakaalu tingimustes
- c) tarbija soovi asendada üks hüvis teisega nii, et kogukasulikkus ei muutuks
- d) kahe hüvise omavahelist hinnasuhet

7. Kahanev piirkasulikkus näitab, et:

- a) sissetulekuefekt on suurem kui asendusefekt
- b) asendusefekt on suurem kui sissetulekuefekt
- c) pakkumiskõver on positiivse tõusuga
- d) nõudluskõver on negatiivse tõusuga

8. Ükskoiksuskõver näitab:

- a) võimalikke tasakaaluseisundeid ükskoiksusväljal

b) kahe hüvise tasakaalukombinatsiooni, mis on kättesaadav antud sissetuleku korral

c) kahe hüvise erinevaid kombinatsioone, mis annavad tarbijale ühesugust rahulolu

d) kahe hüvise kombinatsioone, mida tarbija võib osta antud rahalise sissetuleku ja antud hinnataseme korral

9. Milline alljärgnevaist on püsikulu?

- a) tööliste palk
- b) kulutused toormaterjali ostmiseks
- c) maamaks
- d) sotsiaalmaksud

10. Tarbija hinnavaru tähendab, et

- a) teatud juhtudel ületab tarbija kasu tootja kasu
- b) teatud juhtudel oleksid tarbijad nõus rohkem maksma, kui nad tegelikult maksavad
- c) kogukasulikkus suureneb, kui sissetulekud suurenevad või hinnad alanevad
- d) kui nõudlus on mitteelastne, siis on tarbijatel võimalik osta suuremat hüvise kogumit

Õiged vastused: 1C, 2A, 3B, 4C, 5B, 6C, 7A, 8C, 9C, 10B